

LAAKTHEATER

KUNSTEN- PLAN

2017 - 2020

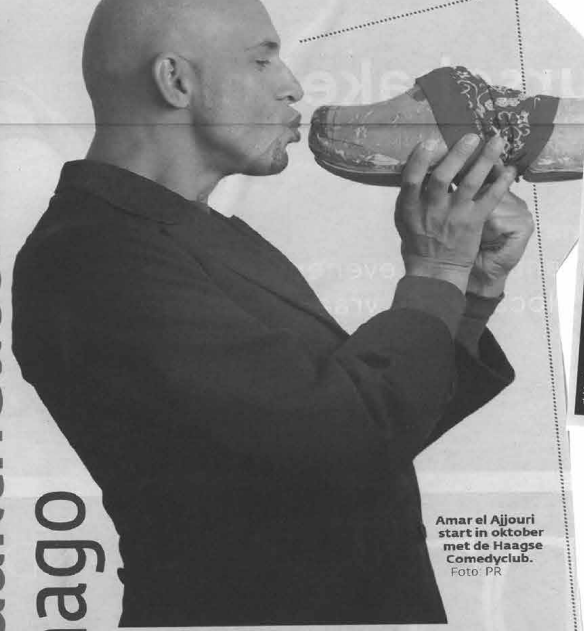

THEATER

...maagd was. 'Houd je bek',
...hreeuw acteur Teun Jonas. 'Hoor
...me? Houd je bek.' En meteen daar-
...drukt hij op de grond met geweld
...keel dicht van zijn tegenspeelster.

Vriendelijk Laaktheater werkt aan beter imago

Amar el Ajjouri start in oktober met de Haagse Comedyclub. Foto: PR

Weinig instellingen zullen zo'n volle programmering hebben als het Laaktheater. Ellen van Beek, die de communicatie doet, legt uit hoe dat komt: "Wij programmeren vragendericht. Als je hier woont en iets mist in de brochure, kom vooral langs. Mensen zorgen vaak zelf voor het vullen van de zaal. De ene keer delen we onze kennis om te ondersteunen, de andere keer zijn ze goed voorbereid". Zo is er een Roemeense stichting die in december een festival organiseert, geven conservatoriumstudenten uit de buurt in oktober een concert, zijn er vrijwilligers die filmavonden organiseren en is er in de herfstvakantie Festival De Betovering voor kinderen. Amar el Ajjouri start in oktober met de Haagse Comedyclub. Tijdens de jaarlijkse kerstmusical zit zo ongeveer de hele wijk in de zaal, die in de jaren 70 voor een jeugd circus is gebouwd. "Door de halfronde tribune vinden mensen het een vriendelijke zaal, met het publiek een beetje om je heen. We hebben geen vaste plekken, want je zit bij ons altijd goed". Ook buiten de zaal is het Laaktheater actief, vertelt Van Beek: "Met vijftig inwoners hebben we een audiotour door Spoorwijk gemaakt, ieder heeft een eigen verhaal. Door persoonlijke anekdotes sta je even stil bij dingen waar je normaal voorbijloopt. Ze vertellen daarnaast over straatnamen, die verwijzen naar personen uit 'Camera Obscura'. Verder ontwikkel het theater met buurtbewoners het jaarlijkse 'Smaak van Laak', dit jaart een tweedags (eet)filmfestival in de restanten van de oude bioscoop op het Lorentzplein. De bevolgen medewerker wil Laak graag een beter imago geven. "Daar is meer voor nodig, zoals horeca in de buurt, maar dat komt wel. Het is trouwens dichterbij dan je denkt. Als je in het centrum woont, ben je er in vijf minuten".

Voor meer informatie: www.laaktheater.nl

Muzikale reis door een uitzonderlijke Haagse v

Laaktheater verbindt, vermaakt en daagt uit

Door Olivier van Nooten

Inspraak staat hoog in het vaandel. "Heb je een idee? Kom maar langs!" Dat pakt in de praktijk op twee manieren uit, verduidelijkt Van Beek. Aan de ene kant worden buurtbewoners programmeren, waarvan het theater faciliteert en begeleidt. Anderzijds zijn er projecten waar de doelgroep zelf op de planken van het Geheugen (in oktober te zien). "We beginnen met hun verhalen. Heel mooi en persoonlijk. Een vrij intensief traject met acht volwassenen, we zijn in januari begonnen. Je laat veel van jezelf zien". Van Beek vertelt bewogen over de vriendschappen die onstonden tijdens de voorstelling van vorig jaar, toen elf vrouwen hun verleden

WIJKNIEUWS

Laak Theater: dak eraf met Es

Leerlingen vol vertrouwen op podium

"Het idee ontstond pas in november", zegt Marcel Groeneweg, directeur van het Esloo College, school voor praktijkonderwijs aan de Noordpolderkade. "Dankzij gelden van de Brede Buurtschool kunnen wij de lessen Cultuur, Kunst en Sport aanbieden. We wilden naar iets moois toewerken en toen kwam het idee om het Laaktheater als het ware over te nemen voor één avond, en gelukkig reageerde men daar razend enthousiast."

Nieuwsdienst

LAAK - Op donderdag 20 februari konden de leerlingen aan een volle zaal laten zien welke talenten ze allemaal in huis hebben. Rap, geokoor, Turks dansen, toneel, djembé en dansoptreden van leerling Leyzoandro Clemencia. "Dat Leyo een supertalent is, was bij ons al bekend, het moeie was om ook andere leerlingen, die normaal wat

minder uit de verf komen, ineens vol zelfvertrouwen op het podium te zien staan". De avond eindigde met een dans waarbij alle leerlingen en toeschouwers de dansvloer op kwamen. "Goed he!" glundert Marcel Groeneweg, "al die kleutjes en culturen door elkaar"

'LAAT NIEMAND DEZE LEERLINGEN ZEGGEN DAT ZE GEEN TALENT HEBBEN'

Laat niemand deze leerlingen vertellen dat ze geen talent hebben! Hier stond met recht een trotse directeur. Laaktheater is aan het uitgroeien tot meer dan alleen theater voor het betere jeugthoofd. "We zijn aan het veranderen in een theater van de wijk", aldus bestuurder Luc Lutz. "Zoekt u een bijzondere locatie om een cultureel evenement, komt te organiseren? Dan bent u in Laaktheater aan het goede adres! Wij bieden de mogelijkheid om een zaal te huren met een fijne, in-tieme sfeer en voor een lage prijs, maar met de voordelen van een professionele cul-

Het Esloo College van de Noordpolderkade neemt één avond het Laaktheater over.

turing instelling. U steunt bovendien het cultuuranerf in de wijk Laak." Laaktheater heeft een theaterzaal met een prettige uitzicht op de 147 stalen staal halfrond zodat er een intieme sfeer creëerd wordt. Alle voor-

zelingen van gratis WIFI en microfoon tot besmer zijn aanwezig. Er is ook een ruime te huren voor cursussen, workshops of vergaderingen. Bel 070-3933348 of mail luc@laaktheater.nl

...dat ze zijn gepijpt, maar dat is helemaal niet waar; ze zijn allemaal nog maagd. Nou, toen was het wel even stil."

'Stel; je beste vriend is homo', zegt een actrice tegen de zaal 'Wie heeft daar problemen mee?' Twintig vinger

...niet dat iemand het hier zou durven zeggen, als hij homo was. Steeds een probleem vindt, gaan er opnieuw vingers de lucht in. Maar wel minder dan daarvoor.

De voorstelling over seks wordt be-

Deze Winter Poolse sprookjes locomotief

Nederlandse kinderen groeien op met de verhalen van Annie M.G. Schmidt, Paul van Loon, Jacques Vriens, Thea Beckman en al die andere schrijvers van eigen bodem. Maar hoe zit dat met Poolse verhalen?

Échte vrouwen op het toneel

De levensverhalen van elf wereldvrouwen uit onder meer het Laakkwartier zijn dit weekend te horen op het toneel van het Laaktheater. De voorstelling Big Bang is uit het leven gegrepen met ontroerende, grappige en mooie verhalen, gedichten en liedjes.

Door Tanja Verkaik

DEN HAAG - "Ik zou mijn man niet willen missen, maar af en toe zou ik willen dat ik kon behangen", vertelt Joke, die in Big Bang op humorvolle wijze vertelt over haar huwelijk met haar Italiaanse man. "Hij kan goed koken, maar als er afgewassen moet worden heeft hij opeens last van zijn knie. Maar ik zou hem niet willen missen, hoor!". De elf dames met roots in alle windstreken zijn via een toneelworkshop bij elkaar gekomen en van hieruit ontstond het idee om iets te doen met hun levensverhalen en die te verweven tot één theatervoorstelling. Zo vertelt Nefissa haar heftige verhaal over 14 jaar huwelijks geweld. "Ik wil mijn verhaal vrouwen bereiken die ook in zo'n situatie zitten en zeggen: G weg, hoe sneller, hoe beter."

De voorstelling Big Bang, die letterlijk start met een oerknal is opgevoerd door Els Oskam, die altijd zeer betrokken was in het Laakkwartier.

Big Bang in Laaktheater
De voorstelling Big Bang is op vrijdag 21 maart en zaterdag 22 maart om 20.15 uur te zien in het Laaktheater.
Zondag 23 maart om 14.30 uur.
Kaarten kosten 9 euro, met Ooievaarspas 4,50 euro. Bezoekers met een Ooievaarspas kunnen kaarten bestellen op www.laaktheater.nl of tel. 070-3933348.

Ouderen uit Laak spelen st... Senioren in opstand in het theater

DEN HAAG | Toen de gemeente hun buurthuis sloot, deden ze niks. De ouderen uit Laak zaten erbij als geslagen honden. Zees jaar na dato komen ze alsnog in opstand. In het theater.

Alleen pakken ze het dit keer anders aan: ze komen in opstand. Deze keer laten de senioren zien niet zomaar de deur wijzen. Er volgt een protestactie met een bezetting van de wethouder wordt de wethouder aangeroepen. Onder het motto: 'als studenten in het Haagse kunnen, dat kunnen wij ook'. De senioren is het stuk niet bedoeld als een 'protestvoorstelling', vertelt regiisseur en schrijver Pleijter. Hij wil ook gewoon lolig. "Het is allemaal behoorlijk dik aangezet. Op een gegeven moment staat de ME zelf te roepen. Nogal absurdistisch". Wel laat ze de tragiek zien. Ze legde die het buurthuis achterlaten. "Somme mensen zeggen niet meer". Een deel vindt hun dra...

De Haagse theatermaker Elies Pleijter was erbij in 2009. Toen wethouder Karsten Klein de ouderen in Laak vertelde dat hun buurthuis gesloten moest worden. Pleijter was erbij als geslagen honden. Die generatie heeft nog een enorm verhaal achter de rug. Zo van: als de wethouder het zegt, zal het wel moeten. Ik vond het zo'n dramatisch gegeven."

Pleijter is theater met gelijk: hier maakt ik dicht over. Maar het beeld bleef wel hangen. En zes jaar later is het alsnog over. De ouderen van toen doen op de planken nog eens even o...

Als we elkaar aankeken, barstte we in lachen uit. Daerom der Meer (69)

DEN HAAG Laaktheater op Glastonbury

Laaktheater staat volgend week met het project *The Gemeenschap* op het Engelse Glastonbury Festival, het grootste openlucht muziekfestival van Europa. Het project *The Gemeenschap* gaat over macht en is ontstaan uit een samenwerking van Laaktheater in Den Haag en het Arco

LAAKTHEATER

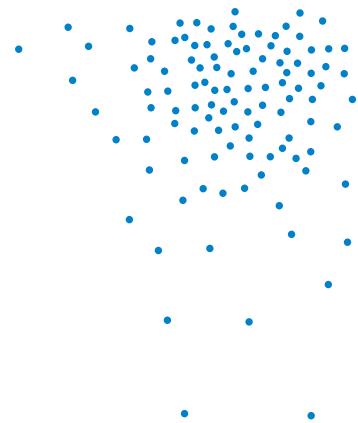
**VERBINDT
VERMAAKT
EN DAAGT UIT**

**SUBSIDIEAANVRAAG MEERJARENBELEIDSPLAN
KUNST EN CULTUUR 2017-2020**

THEATER

INHOUDSOPGAVE

P. 06	1. BELEIDSPLAN 2017-2020
P. 06	1.1 Algemene informatie
P. 08	1.2 Terugblik op en evaluatie van de periode 2013-heden
P. 12	1.3 Plannen en activiteiten voor de periode 2017-2020
P. 16	1.4 Positionering
P. 18	1.5 Bedrijfsvoering
P. 22	2. MEERJARENBEGROTING 2017-2020
P. 22	2.1 Begroting
P. 24	2.2 Toelichting begroting
P. 30	2.3 Balans
P. 32	3. KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER ACTIVITEITEN EN BEZOEKERS/DEELNEMERS
P. 32	3.1 Prestatieformat
P. 36	4. SAMENVATTING
P. 36	4.1 Terugblik en toekomst
P. 38	4.2 Begroting
P. 39	4.3 Balans
P. 40	5. BIJLAGEN
P. 40	5.1 De Haagse Cultuurankers
P. 41	5.2 Statuten
P. 46	5.3 Uittreksel Kamer van Koophandel

1.

BELEIDSPLAN 2017 - 2020

1.1 ALGEMENE INFORMATIE

1.1.A Algemene gegevens van de aanvrager

Statutaire naam instelling	Stichting Laaktheater
Statutaire doelstelling	Ontwikkelen van culturele en cultureel maatschappelijke activiteiten in stadsdeel Laak
Aard van de instelling	Wijktheater en cultuuranker
Bezoekadres	Ferrandweg 4 T
Postcode en plaats	2523 XT Den Haag
Postadres	Idem
Telefoonnummer	070-3933348
Email	info@laaktheater.nl
Website	www.laaktheater.nl

1.1.B Contactpersoon voor de subsidieaanvraag

Naam	Mw. R. Middendorp
Functie	Zakelijke communicatie
Telefoonnummer	070-3933348
Email	ricky@laaktheater.nl

1.1.C Financiële gegevens aanvrager

Rekeningnummer	NL26 INGB 0000 258876
Ten name van	Stichting Laaktheater
Fiscaal nummer	805470906

1.1.D Rechtsvorm

Rechtsvorm	Stichting
Jaar van oprichting	1992
Inschrijving Kamer van Koophandel te	Den Haag
KvK nummer	41157686

1.1.E Directie

Naam/namen	Mw. M. de Wit
In functie sinds	1 maart 2011
Benoemingstermijn(en)	Vaste aanstelling

1.1.F. Samenstelling Bestuur

Bestuur Raad van Toezicht
 Bestuur

	Naam	In functie sinds	Termijn benoeming	Treedt af op volgens geldend rooster van aftreden
Voorzitter	Mw. Rabiaâ Benlahbib	februari 2014	2 x 4 jaar	februari 2018
Secretaris	Vacature			
Penningmeester	Dhr. Marcel van de Haar	oktober 2011	2 x 4 jaar	oktober 2015
(leden)	Mw. Mieke Stubbé	december 2012	2 x 4 jaar	december 2016
	Mw. Alexandra Oostdijk	september 2013	2 x 4 jaar	september 2017

1.1.G Gevraagd subsidiebedrag voor de periode 2017-2020

Totale omvang
jaarlijkse exploitatie € 841.456

Gevraagde jaarlijkse structurele
bijdrage van gemeente in periode
2017-2020 € 496.829

Gesubsidieerd in het kader van het
Meerjarenbeleidsplan kunst en
cultuur 2013-2016 van de gemeente
Den Haag ja, te weten: € 348.767 (peiljaar 2015)

Ondertekening

Hierbij verklaart ondergetekende, daartoe statutair bevoegd, dit formulier naar waarheid en zonder voorbehoud te hebben ingevuld. Wanneer de contactpersoon de aanvraag namens het bestuur ondertekent, een kopie van de machtiging daartoe bijvoegen.

Naam Mw. R. Benlahbib
 Functie Voorzitter
 Datum 20 november 2015
 Plaats Den Haag

Handtekening

1.2 TERUGBLIK OP EN EVALUATIE VAN DE PERIODE 2013 TOT HEDEN

Laaktheater heeft zich in de huidige beleidsperiode toegelegd op het realiseren van programma's die aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor bewoners van stadsdeel Laak. Dit vanuit de filosofie dat kunst een integraal onderdeel vormt van het menselijk bestaan. Door samen met bewoners, wijkpartners en programmeurs uit de wijk (onze gastprogrammeurs) op te trekken, hebben we onze positie verstevigd en uitgebouwd. We zijn ons breder aan het ontwikkelen tot een cultuurhuis voor de wijk. De terugblik begint met de feedback die wij van bewoners, wijkpartners en gastprogrammeurs hebben gekregen tijdens drie Diners Pensants. Daarna komt onze eigen reflectie aan bod.

Uit de diners kwam naar voren dat er veel waardering is voor de koers die Laaktheater de afgelopen jaren is ingeslagen. Met name de verbindingen die tot stand zijn gekomen met wijkpartners en diverse bevolkingsgroepen en de wijk/community projecten die daaruit zijn voortgekomen werden genoemd. Juist vanwege de langere looptijd is het meerjarige community programma *De Smaak van Laak* populair. Ook wordt het als verfrissend ervaren dat we sinds de komst van de projectleider wijkcultuur in zijn gaan spelen op de actualiteit.

‘Dit theater is de afgelopen jaren omhoog gekropen van ver beneden nul naar het open huis dat het nu is. Daarvoor wil ik graag even een applaus.’

– Actieve bewoonster van Laak tijdens het eerste Diner Pensant

Ons theater wordt als laagdrempelig ervaren, niet alleen in financiële, maar ook in sociale zin: ‘Bij Laaktheater hoef je niet opgedoft te komen.’ Laaktheater wordt ervaren als een neutrale plek waar iedereen welkom is ongeacht leeftijd, etniciteit of opleidingsniveau. Men heeft niet het gevoel dat het theater ‘geclaimd’ is door een bevolkingsgroep. Ook de werkwijze om samen met de culturele voorhoede uit diverse bevolkingsgroepen - onze gastprogrammeurs - de pluriforme programmering op te zetten wordt hogelijk gewaardeerd. ‘Zo zien en ervaren we dingen waar wij wat aan hebben.’

De koers die Laaktheater is ingeslagen smaakt duidelijk naar meer. De wensen waren dan ook dat Laaktheater meer community projecten opzet, vaker culture tours / theaterwandelingen organiseert, meer doet voor senioren en vaker op locatie in de wijk te vinden is.

Er werd flink gefoeterd op de plek (‘een achterafstraatje’), de uitstraling (‘Het lijkt van buiten wel een zwembad.’ en ‘Waarom maken jullie van de grote studio geen Grand Café met een groot raam aan de voorkant?’) en de zichtbaarheid in de zin van media-, advertentie- of postercampagnes.

Het team van Laaktheater voelde zich gesterkt door deze uitkomsten en feedback. Het gebouw verdient inderdaad aandacht. Niet alleen qua uitstraling maar ook qua ruimte, omdat wij tegen de grenzen aanlopen van onze mogelijkheden voor activiteiten. Meer daarover in paragraaf 1.3.

ORGANISATIE

Een behoorlijk slank Laaktheater begon aan de huidige meerjarenbeleidsperiode. Met een vast personeelsbestand van 3,14 FTE (waarvan 0,5 schoonmaak) en een activiteitenbudget van € 20.000,- was het zelfs de vraag of het theater levensvatbaar was. Laaktheater besloot vol in te zetten op cultureel ondernemerschap. En niet zonder succes.

Eind 2015 kunnen wij met trots constateren dat we onze omzet bijna verdubbeld hebben. Het personeelsbestand is meer dan verdubbeld (tot 6,54 FTE) en het activiteitenbudget hebben we kunnen verzesvoudigen. Gevolg: het aantal voorstellingen en wijkactiviteiten steeg van de geplande 96 naar 188 en onze bezoekersaantallen stegen van ruim 10.000 naar ruim 20.000. Van onze middelen besteden we 15% aan cultuureducatie. Dat ligt ruim boven de 5% die de gemeente Den Haag wenselijk acht. Het aantal kinderen dat we bereiken met ons educatieprogramma is gestegen van 3.000 naar ruim 6.000 in seizoen 15/16.

Deze resultaten zijn niet alleen op ons eigen conto te schrijven. Laaktheater kreeg het vertrouwen van Fonds 1818. Hun genereuze ondersteuning betekende niet alleen meer activiteiten, maar ook meer personeel (1,1 FTE) waarmee een vliegwieleffect tot stand kon komen. Onze fondsenwerfkracht en onze wijkcontacten namen hierdoor toe. De financiering van deze extra formatie eindigt echter eind 2016.

Door de groei ontstond de behoefte om ook de organisatie verder te ontwikkelen: planning en control, een nieuw ICT-netwerk en een nieuwe server, een nieuw planningssysteem, financiële stroomlijning en systematische evaluaties. Een

veel
TE
DOEN

scholingsbudget is eveneens vrijgemaakt. Zoals in ons vorig meerjarenbeleidsplan aangekondigd is, is er een arbeidsverzuimverzekering afgesloten en in 2016 een pensioenregeling voor het personeel getroffen.

Toch willen we eindigen met een kritische noot. Wij constateren dat we goed op weg zijn een cultuurhuis voor Laak te zijn. We doen veel, maar zouden graag meer langer lopende lijnen, projecten en terugkerende evenementen willen realiseren. Meer structurele middelen zou minder afhankelijkheid van fondsenwerving met zich meebrengen. Voor nieuwe projecten blijven we fondsen aanvragen, want fondsen financieren immers bij voorkeur overdraagbare pilots, liever dan terugkerende activiteiten. Voor bestaande projecten is het fondsenwerven lastig en soms onmogelijk. Projecten dienen steeds aan te sluiten bij de (wisselende) prioriteiten van de verschillende fondsen, hetgeen op gespannen voet staat met het opbouwen van een eigen en consistent programma. Juist in een stadsdeel als Laak is regelmaat en herhaling van belang om mensen te betrekken bij kunstprojecten, over de drempel van het theater te krijgen en vaker terug te laten komen.

KERNFUNCTIES

De kernfuncties van Laaktheater in de afgelopen beleidsperiode waren: educatie, programmeren, community art, theaterlab en verbinden & overbruggen. Hieronder een terugblik per functie.

Educatie

Peuters, kleuters en kinderen in aanraking brengen met kunst en cultuur is belangrijk voor ons, omdat wij geloven dat kunst en cultuur een wezenlijk onderdeel is van de ontwikkeling van kinderen en onze ervaring is dat in Laak hiervoor thuis veelal weinig ruimte en geld beschikbaar is. De meeste kinderen komen alleen via school of opvang in contact met kunst en daarom is de samenwerking met onderwijs en welzijnsinstellingen van cruciaal belang.

De geformuleerde doelen voor cultuureducatie 2013 – 2016 waren:

- Programmeren van schoolvoorstellingen in ons theater voor 3000 kinderen op jaarbasis. Het resultaat: 6000 kinderen bezoeken in het seizoen 15/16 onze schoolvoorstellingen. Daarmee zijn we in twee jaar tijd uitgegroeid tot de nummer 1 aanbieder in de stad;
- Ontwikkelen van lesmateriaal en workshops rond de schoolvoorstellingen;
- Ontwikkelen van schoolvoorstellingen passend bij kinderen in Laak;
- Uitbreiding aantal scholen waarmee wij samenwerken: in 2016 werken wij samen met

80% van de peuterspeelzalen en (voor)scholen in Laak.

Deze doelen zijn al in 2015 ruimschoots bereikt.

Ook brengen we nu jonge theatermakers in contact met de wijk, zodat de voorstellingen de belevingswereld van de kinderen representeren.

Met de impuls die de gemeente Den Haag gaf aan cultuureducatie door de oprichting van De Cultuurschakel was Laaktheater erg gelukkig. Onze ervaren combinatiefunctionaris kon in 2013 voor de helft gedetacheerd worden bij de Cultuurschakel. In september 2015 kwam zij weer geheel (0,8 FTE) terug bij Laaktheater, nu als educatief medewerker. Deze uitbreiding was hoognodig vanwege het succes van ons educatieprogramma.

Laaktheater neemt deel aan het educatieoverleg Den Haag. Dit is een netwerk van alle podia en toneelgezelschappen van Den Haag waar nieuwe projecten en samenwerkingen ontstaan en kennisuitwisseling plaatsvindt.

‘Wat een geweldige, kunstzinnige, actieve en leerzame voorstelling. De kinderen hebben het er nog over. Bedankt voor het laten zien dat theater en kunst stoer en gaaf is’

– (juf) Madicke na het bezoeken van één van de schoolvoorstellingen

Programmeren

Programmeren in Laaktheater betekent per definitie pluriform programmeren: vraaggericht en in samenwerking met de culturele voorhoede in de wijk. Dit om ervan verzekerd te zijn dat wat er op de planken staat, aanslaat en aansluit bij de diversiteit aan bewoners in Laak.

De geformuleerde doelen voor de programmering 2013- 2016 waren:

- Programmeren van acht jeugdvoorstellingen per seizoen;
- Programmeren van vier voorstellingen per seizoen voor volwassenen in samenwerking met wijkpartners;
- Met ingang van 2014: filmprogrammering.

Deze doelen zijn ruimschoots bereikt.

De bescheiden doelen voor de afgelopen periode matchten het ontbreken van echt programmeringsgeld, het kleine communicatiebudget - € 2.000 in 2013 - en de minimale personele bezetting. Om het theater toch zo optimaal mogelijk te benutten zijn wij gaan samenwerken

met wijkpartners. Deze strategie is succesvol gebleken. De programmering is gegroeid naar een combinatie van vraaggerichte activiteiten, jeugdvoorstellingen en stedelijke festivals.

Community Art

Door middel van onze community art projecten vergroten we het creatief kapitaal van de wijk. Onder leiding van professionele kunstenaars werken bewoners gedurende een langere tijd aan een voorstelling, performance of tentoonstelling. Al doende worden de creatieve vaardigheden versterkt, leert men buurtbewoners kennen en wordt de levendigheid in Laak vergroot. Bovendien zijn mensen trots op het bereikte resultaat. Geformuleerde doelen voor wat betreft community art in de afgelopen beleidsperiode waren:

- Jaarlijks een Kerstmusical gemaakt door ons Laaks jeugd- en jongerentheater;
- De Smaak van Laak operationeel in 2013 met jaarlijks meerdere kleinere community art projecten;
- Kunstenaars stimuleren om kunstprojecten in Laak te doen;
- Samenwerking met de Haagse Hogeschool, ROC Mondriaan, stedelijke cultuurinstellingen en overige cultuurankers.

De bovenstaande doelen zijn ruimschoots bereikt. Daarnaast zijn er nog zes grote community arts projecten tot stand gekomen.

TheaterLab

De doelen voor het TheaterLab 2013 – 2016 zijn gedeeltelijk gerealiseerd:

- Jaarlijks een TheaterLab activiteit;
- Vanaf 2014: Starcatchers operationeel.

De opzet van het TheaterLab is om een bijdrage te leveren aan een maatschappelijk vraagstuk of het stimuleren van een debat en/of dialoog door een theater- of andere kunstinterventie. Stadsdeel Laak is daarbij onze inspiratiebron. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat het TheaterLab inspeelt op vraagstukken die leven en zichzelf bedruipt door gelden uit andere beleidssectoren of de markt.

Starcatchers bleek niet te realiseren, maar vormde wel de inspiratie voor het educatieprogramma Jong Beginnen waarmee we in het seizoen 15/16 een pilot starten. Er wordt een werkwijze ontwikkeld waarin door middel van kunst en theatrale werkvormen de ontwikkeling van peuters gestimuleerd wordt.

In de aankomende beleidsperiode wordt een meerjarig traject ontwikkeld in samenwerking met Stichting Mooi, 2+ Producties en Festival 2 Turven Hoog gebaseerd op de ervaringen van deze pilot.

Cultuuranker: verbindingen maken en bruggen bouwen

Laaktheater is één van de acht Haagse cultuurankers die in het leven zijn geroepen om kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk te maken.

In de periode 2013- 2016 hebben we aan het cultuurankerschap vorm gegeven door:

- Van Laaktheater een cultuurhuis te maken dat mee gedragen wordt door bewoners(-groepen). Zie hiervoor ook de paragraaf over programmeren;
- Expositie- en repetitieruimte ter beschikking te stellen in ons theater voor initiatieven uit de buurt;
- Met BINK VIJF HOOG, Stroom en Stichting Culturele Innovatie Laak Noord netwerkbijeenkomsten te organiseren voor kunstenaars en creatief ondernemers;
- Onze bezoekers te attenderen op andere culturele instellingen in de wijk en in de stad door daar ruimte voor te maken in ons theater, op onze website en door speciale aanbiedingen onder de aandacht te brengen;
- Stedelijk culturele instellingen naar Laak te halen en uitstapjes naar culturele instellingen in de stad te organiseren voor kinderen en hun ouders;
- Samen te werken met de overige cultuurankers;
- Aanspreekpunt en samenwerkingspartner te zijn voor kunstenaars en stedelijke culturele instellingen die in Laak culturele initiatieven willen ontplooiën.

COMMUNICATIE

Communicatie van (jeugd-)theaterprogrammering vraagt om een geheel andere aanpak dan de communicatie van pluriforme programmering en community art projecten. Niet alleen is de doelgroep de afgelopen vier jaar verbreed van 4-12 jaar naar 2-100 jaar, ook de culturele diversiteit van de doelgroep van Laaktheater is enorm verbreed. Anno 2015 is de werkwijze van Laaktheater: samenwerken en een vraaggerichte benadering. Er is heel wat ontwikkeld in de afgelopen periode: het opbouwen van een netwerk van ambassadeurs en gastprogrammeurs; een nieuwe lijn voor de communicatie uitingen van de gastprogrammeurs; het organiseren van buurtbijeenkomsten; een strategisch prijsbeleid en het verhogen van zichtbaarheid van Laaktheater in zowel stadsdeel Laak als in Den Haag.

Hierin zijn grote stappen gezet. Met de stedelijke postercampagne *'Laaktheater daagt je uit'* hebben we het vraaggerichte en open karakter van het theater voor de eerste keer heel helder naar buiten gebracht en een smoel gegeven, zowel naar de bezoekers van het theater toe als naar de professionals in de stad. Deelnemers aan onze eigen Laaktheater-projecten vormden het gezicht van de campagne. Onze ervaring is dat zichtbaarheid in de wijk belangrijk is, maar erover praten zeker zo belangrijk. Door de uitbreiding van het team met een Projectleider wijkcultuur hebben we ingezet op een betere vertegenwoordiging van het theater op wijkbijeenkomsten op verschillende niveaus. Ook is er een goede start gemaakt in de nieuwe samenwerking met de overige cultuurankers onder de naam Cultuur Dichtbij.

1.3 PLANNEN EN ACTIVITEITEN VOOR DE PERIODE 2017 - 2020

MISSIE

De missie van Laaktheater is om door middel van kunst en cultuur de kwaliteit van leven en de leefbaarheid in Laak te vergroten. Kwaliteit en duurzaamheid staan daarbij hoog in het vaandel. Kwaliteit bieden en kwaliteiten in de buurt losmaken, zichtbaar maken en op een hoger plan brengen. Kwaliteit naar Laak halen om het culturele leven te versterken. Dat alles willen we duurzaam doen door meerjarige culturele programma's en investeringen die de tijd krijgen om te groeien en te rijpen.

Kunst, verbeelding en creativiteit zien wij als integraal onderdeel van het mens-zijn. Ons theater is een plek in de wijk waar de verbeelding een kans krijgt, waar je je even in een andere wereld waant of de eigen wereld door andere ogen kunt bekijken. Maatschappelijk bewust, inspelend op actuele ontwikkelingen en sentimenten in wijk en wereld. Mooi in eenvoud. Multidisciplinair.

Laaktheater onderscheidt zich door een vraaggestuurde benadering. Samen met jongeren en volwassenen uit het stadsdeel geven wij vorm aan onze programmering en kunstprojecten. Verder maken onze uiterst bescheiden toegangsprijzen en vele gratis activiteiten het theater toegankelijk voor het armste stadsdeel van Den Haag (meest recente cijfers www.denhaag.buurtmonitor.nl). Bovendien zijn wij uniek omdat wij samen, met de bibliotheek, de enige professionele culturele instellingen in het stadsdeel zijn.

CULTURELE COMMUNITY BUILDING

De wijze waarop Laaktheater handen en voeten geeft aan haar missie is door een organisatie te zijn voor culturele *community building*. In onze visie is kunst daarbij zowel middel als doel. Kunst is immers net als huisvesting, eten en vriendschappen een noodzakelijke doch niet voldoende voorwaarde voor welzijn en mens-zijn.

Laaktheater ziet het als taak om zowel met individuele bewoners als ook met bewonersorganisaties en -groepen, professionele organisaties, woningcorporaties en ondernemers samen te werken. Dit om met kunstprojecten in Laak onze identiteit en positie als culturele *community builder* in te nemen en te verstevigen.

VIJF PIJLERS VAN LAAKTHEATER

De vijf pijlers van Laaktheater uit de vorige beleidsperiode handhaven we. We zijn enorm gesterkt dat we hiermee op de goede weg zijn door feedback van bewoners, door de toename van een cultureel divers publiek met onze nieuwe manier van vraaggericht programmeren en door een verdubbeling van het aantal kinderen dat onze schoolvoorstellingen bezoekt.

De boodschap van bewoners was echter: 'We willen meer!' Dat willen wij uiteraard ook.

Hieronder volgt per pijler hoe wij dat 'meer' voor ons zien.

EDUCATIE

Met ons educatieprogramma beogen we dat kinderen zich cultureel ontwikkelen, zichzelf beter leren kennen en zodoende een eigenstandige weg in de wereld weten te vinden. Cultuureducatie is tevens een instrument om inhoudelijke kennis over en vaardigheden in de verschillende kunst disciplines over te brengen en een middel om de sociaal-emotionele ontwikkeling te versterken. Dat cultuureducatie ook de taal en rekenprestaties verbetert, is voor scholen in Laak en Laaktheater een belangrijk gegeven.

Ook in de komende beleidsperiode willen we cultuureducatie breed inzetten; niet alleen basisscholen en de onderbouw van het voortgezet onderwijs bedienen, maar ook werken in en met voorscholen, peuterspeelzalen en kinderopvangvoorzieningen. Dit omdat veel kinderen in Laak niet van huis uit in aanraking komen met kunst en we in deze lacune willen voorzien.

Schoolvoorstellingen

Laaktheater is uitgegroeid tot de nummer 1 aanbieder van schoolvoorstellingen in de stad. Laaktheater bereikt het grootste aantal kinderen. Onze keus voor kwalitatief hoogwaardige en toch toegankelijke voorstellingen over maatschappelijke thema's bleek goed aan te sluiten bij de wensen van de leerkrachten in Den Haag. In de komende beleidsperiode willen we die positie vasthouden door het blijven aanbieden van interactief, kwalitatief hoogwaardig theater dat vanuit een multicultureel oogpunt sociaal maatschappelijke thema's aansnijdt. Deze voorstellingen blijven we voorzien van educatief materiaal.

Makers in de wijk

Jonge theatermakers wijzen wij de weg naar kinderen in het stadsdeel om te betrekken bij het maakproces. Hierdoor helpen we mee aan het geschikt maken van voorstellingen voor 'onze' kinderen. Door jonge theatermakers terzijde te staan, hebben we een manier gevonden om een

bescheiden bijdrage te leveren aan de realisatie van professionele, multiculturele kindervoorstellingen.

Educatieprojecten

We verbreden ons aanbod door het ontwikkelen van twee nieuwe langer lopende educatieprojecten.

• Jong beginnen

Een educatieproject dat plaatsvindt in de peuterspeelzalen en voorscholen. Beeldend kunstenaars, dansers, muzikanten en theatermakers worden gekoppeld aan peuters, hun ouders en begeleiders. Het doel van het programma is om te voorzien in de lacune in artistieke prikkels en expressieve ontwikkeling van de allerkleinsten in Laak. De kunstenaars werken met kinderen, hun ouders en hun begeleiders om kunst te zien, te voelen, te proeven en zelf te maken. Dit alles met het doel kinderen te stimuleren, begeleiders instrumenten in handen te geven om hun werk te verrijken en ouders meer kennis te geven over de ontwikkeling van kinderen en het belang van plezier en creativiteit daarbij. Samenwerkingspartners zijn Stichting Mooi en Festival 2 Turven Hoog.

• Broedplaats junior

Om aan te sluiten bij de leervoorkeur van veel kinderen - leren door te doen - en dat te koppelen aan kunst en oude technieken, zoals het bouwen van een transistorradio of handwerktechnieken, wil Laaktheater op verschillende plekken, bijvoorbeeld in leegstaande winkelpandjes, educatieve broedplaatsen creëren. Kind, ambacht en kunst komen hierin samen. Bewoners van alle leeftijden en van verschillende achtergronden delen hun ambachtelijke kennis in deze broedplaatsen junior en daarvan leren ook de kunstenaars.

De doelen voor de komende beleidsperiode op het gebied van cultuureducatie zijn mede afhankelijk van de financieringssystematiek die gaat veranderen. Omdat wij de gevolgen van de nieuwe financieringssystematiek rond cultuureducatie nog niet helemaal kunnen overzien, zijn wij voorzichtig in de te bereiken doelen.

De educatiedoelen die wij in 2017-2020 willen realiseren zijn:

- 40 schoolvoorstellingen per jaar;
- 4000 daarmee te bereiken kinderen op jaarbasis;
- Jong beginnen in 2017 operationeel: met 30 kunstontmoetingen waarmee wij jaarlijks rond de 400 kinderen, 50 begeleiders en 300 ouders bereiken;
- Broedplaats junior: in 2017 is de eerste ruimte gerealiseerd. Elke twee jaar zal er op een andere plek in Laak een nieuwe ruimte worden geopend,

zodat in 2020 twee ruimtes operationeel zijn;

- Per ruimte kunnen op jaarbasis 2000 kinderen komen experimenteren.

PLURIFORM PROGRAMMEREN

In Laaktheater programmeren we met het doel zoveel mogelijk mensen kunst te laten beleven. We willen mensen de kans geven te ervaren dat kunst een middel is om emoties te voelen en een plaats te geven (catharsis), om situaties te herkennen en om meer te weten te komen over andere culturen. En uiteraard te laten meemaken dat kunst gewoonweg ontspanning en plezier kan geven.

Om aan te sluiten bij de diversiteit aan mensen in Laak is programmeren bij Laaktheater per definitie vraaggericht en pluriform. Met de culturele voorhoede uit de wijk - onze gastprogrammeurs - ontwikkelen we een programma, afgestemd op en aansluitend bij de wensen, smaken en feesten van de verschillende bevolkingsgroepen. Het is één van de manieren om de inwoners van Laak te verleiden een bezoek aan het theater te brengen en betrokkenheid te genereren. Laaktheater kiest ervoor om deze wijze van programmeren verder te ontwikkelen en uit te breiden.

Met uitbreiding hebben we drie zaken voor ogen:

1. Cross-overs tot stand laten komen tussen de programma's van verschillende gastprogrammeurs en hun achterban/publiek.
2. Vormen van klankbordgroepen rond de diverse gastprogrammeurs. Dit om meer mensen te betrekken bij de programmering, waardoor een breder scala aan wensen naar voren kan komen en de programmering nog breder gedragen zal worden.
3. Optreden professionele artiesten die populair zijn bij een pluriform publiek. Dit zodat mensen trots kunnen zijn dat er een artiest van naam naar hun buurt komt.

In de komende periode willen we de binding met gastprogrammeurs verstevigen door vrijwilligerscontracten met hen af te sluiten en over te gaan tot vrijwilligersvergoedingen.

Daarnaast gaan wij door met het jaarlijks produceren en programmeren van een Kerstmusical met ons Laaks jeugd- en jongerentheater. Deze Kerstmusical is uitgegroeid tot een jaarlijkse traditie en is zeer populair. Dit is zo'n goed uitgewerkte, herkenbare, jaarlijks terugkerende activiteit waar we er meer van willen ontwikkelen.

Nieuw is dat we al een aantal jaar samenwerken met Medea, een theatergroep van Poolse origine die tweetalige stukken maakt op basis van Poolse (kinder)literatuur. Vanaf 2016 zijn zij ons huis-

gezelschap. Dit betekent dat zij gebruik mogen maken van alle faciliteiten van het theater en dat wij hen ondersteunen bij het werven van fondsen voor nieuwe producties.

Wij hopen door een ruimer programmabudget meer te kunnen programmeren.

De doelen pluriform programmeren die wij in 2017-2020 willen realiseren zijn:

- 8 gastprogrammeurs en klankbordgroepen;
- 20 activiteiten / wijkprojecten op jaarbasis;
- 4 cross-over festivals;
- Jaarlijks 4 artiesten van naam in Laaktheater;
- Elke week op woensdagmiddag een kindervoorstelling;
- Een keer per maand een film van onze filmclub Laak;
- Jaarlijks een Kerstmusical gespeeld door ons jeugd- en jongerentheater;
- Jaarlijks een nieuw theaterstuk van Medea.

COMMUNITY ART

Het doel van onze community art projecten is het bouwen aan een gemeenschap waarin het verschil tussen (groepen) mensen erkend en gewaardeerd wordt. Het is de kunst van de culturele community builder gemeenschappelijke noemers te vinden waarmee de verschillen kunstzinnig productief gemaakt kunnen worden.

In de komende beleidsperiode willen we ons nadrukkelijker verbinden aan de gebiedsplannen van het stadsdeel. Waarbij de unieke bijdrage vanuit cultuur is dat niet problemen en achterstanden centraal staan, maar kansen en mogelijkheden. In de literatuur wordt deze aanpak dan ook Asset Based Community Development (ABCD) genoemd.

Hierbij willen we extra aandacht besteden aan ouderen. Eenzaamheid onder ouderen is een groeiend probleem. We merken dat ouderen heel graag naar het theater komen, ook vanwege de sociale contacten en de uitwisseling.

We zien voor ons dat we community kunstenaars, gespecialiseerd in ouderen of intergenerationeel werken aan Laaktheater verbinden en fondsen werven voor het opzetten van trajecten met, voor en door ouderen. Wij bieden de ingangen en denken mee over projecten die zinvol zijn voor zowel de kunstenaar zelf als de ouderen.

Nieuw is dat we de bewoners gaan faciliteren om zelf cultureel actief te worden door het aanbieden van een lessenreeks. Het doel van de reeks is bewoners op te leiden tot Cultuurgids in eigen wijk. Na afronding is de cursist in staat zelfstandig een kunstproject op te zetten, financiering

daarvoor te vinden en het project uit te voeren. Doelen community art voor de beleidsperiode 2017 – 2020:

- Jaarlijks verbinden van projecten van twee community kunstenaars aan stadsdeel Laak, bijvoorbeeld met actuele thema's of thema's als poëzie uit alle windstreken, geluk, verhalen over ouder worden;
- Lessenreeks 'cultureel actief worden in de buurt'; Opzetten van een samenhangend community programma voor ouderen;
- Jaarlijks produceren van een omvangrijk community art project gerelateerd aan een maatschappelijk thema. Op het moment van schrijven zijn de thema's: participatiemaatschappij in Laak, stadslandbouw en rijkdom & armoede.

THEATERLAB

De opzet van het TheaterLab blijft ongewijzigd: het leveren van een bijdrage aan een maatschappelijk vraagstuk, of het stimuleren van een debat/dialog door een theater- of andere kunstinterventie. Met ingang van 2017 zal worden gewerkt aan een communicatieplan om ons Lab gericht onder de aandacht te brengen bij geëigende partijen.

De doelen voor het TheaterLab 2017– 2020:

- Jaarlijks een TheaterLab activiteit/productie;
- In 2017 als afstudeeropdracht voor student Haagse Hogeschool: een communicatieplan maken en uitvoeren ten behoeve van het TheaterLab.

CULTUURANKER: BRIDGING & BONDING

In Den Haag zijn acht cultuurankers met een aantal gemeenschappelijke noemers. Voor de komende beleidsperiode zien wij de volgende taken:

- Expositie-, les- en repetitieruimte ter beschikking stellen in ons theater voor initiatieven uit de buurt;
- Netwerkbijeenkomsten organiseren voor kunstenaars en creatief ondernemers;
- Onze bezoekers attenderen op andere culturele instellingen in de wijk en in de stad door daar ruimte voor te maken in ons theater, op onze website en door speciale aanbiedingen onder de aandacht te brengen;
- De verbindingsschakel vormen tussen kunstenaars/stedelijk culturele instellingen en verschillende groepen bewoners;
- Docenten naar Laak halen om kunstlessen en -workshops aan te bieden aan kinderen en volwassenen;
- Aanspreekpunt en samenwerkingspartner zijn voor kunstenaars en stedelijke culturele instellingen die iets in Laak willen doen;
- Mensen die met ideeën rondlopen voor een

- kunst- of cultuurproject te steunen, te raden over organisatie en fondsenwerving;
- Een culturele kaart van en voor Laak maken, zodat kunstenaars en creatief ondernemers elkaar en ons kunnen vinden;
- Coördinatie van de culturele initiatieven in het stadsdeel;
- Samenwerking met de overige cultuurankers.

Wij pleiten voor het onderbrengen van de cultuuradviseurs bij de cultuurankers. Zo kunnen alle culturele faciliteiten in de stadsdelen vanuit één plek worden aangestuurd.

COMMUNICATIE

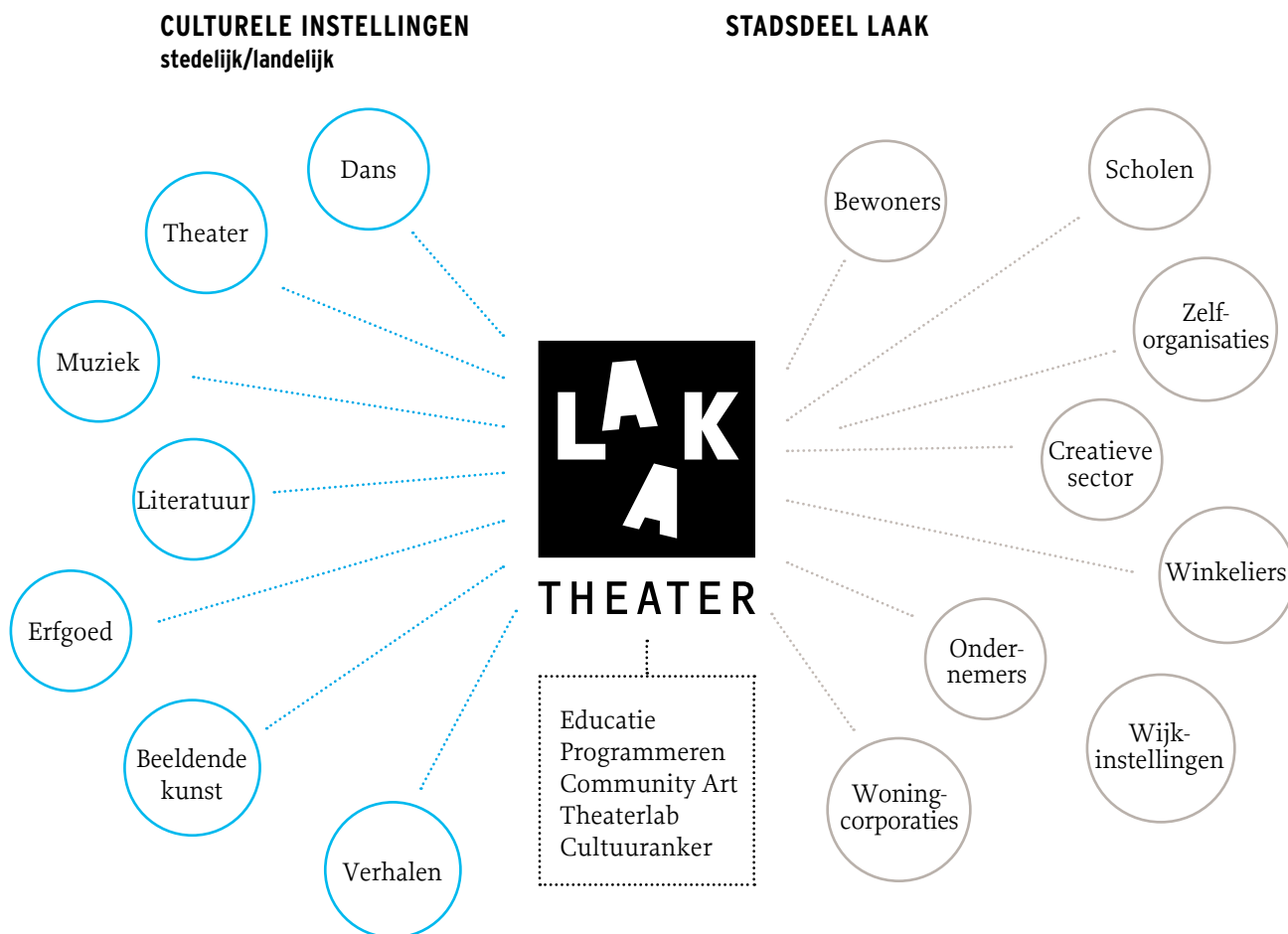
De nadruk van de communicatie komt de komende beleidsperiode geheel in de lijn te liggen met onze vraaggerichte werkwijze. De nieuwe weg die we zijn ingeslagen willen we voortzetten, uitbreiden en intensiveren. De belangrijkste pijlers zijn en blijven: samenwerken en netwerken, investeren in en professioneel ondersteunen van gastprogrammeurs en ambassadeurs, organiseren van buurtbijeenkomsten en kunstborrels, lage prijs en gratis aanbod. Daarnaast zetten we verder in op een groei van de naamsbekendheid en zichtbaarheid van het theater zowel in het stadsdeel als in de rest van Den Haag en omstreken en een stijging van het aantal bezoekers. De ingezette lijn wordt in de komende beleidsperiode aangescherpt tot een communicatiestrategie in de haarvaten van Laak. Daarnaast gaan we meer middelen besteden aan Den Haag brede communicatie van voorstellingen/programmering/projecten die interessant zijn voor een breder publiek.

De campagne 'Laaktheater daagt je uit' wordt de komende jaren verder ontwikkeld, waarbij zowel de boodschap - het vraaggerichte en open karakter van het theater - als het beeld - de inzet van deelnemers van de projecten voor de campagnes - worden voortgezet. Andere middelen om de zichtbaarheid de komende periode te verhogen zijn een verdere groei van het aantal volgers op de social media van Laaktheater, een verhogen van het website bezoek, het verbeteren van de verspreiding van het drukwerk van Laaktheater en het beter in kaart brengen van de huidige bezoekers en het stimuleren van herhaalbezoek. Ook willen we de komende vier jaar meer mensen inzetten om de free publicity te stimuleren. We denken daarbij niet alleen aan meer aandacht voor onze programmering en projecten in Haagse en regionale media, maar ook vaktijdschriften op het gebied van community arts en cultuureducatie en -participatie.

Onze ervaring is dat alle bovengenoemde middelen belangrijk zijn, maar erover praten zeker zo belangrijk blijft. De komende vier jaar gaan we doelgericht en strategisch de wijk in. We zijn er als Laaktheater gezamenlijk verantwoordelijk voor om Laaktheater zichtbaar en bespreekbaar te maken vanuit de haarvaten van de wijk, de contacten warm en levendig te houden, het netwerk te blijven uitbreiden en kruisbestuivingen te realiseren. Van koffie-ochtenden op basisscholen tot stadsdeel besprekingen.

1.4 POSITIONERING

Als cultuuranker van Laak zien wij onszelf als regisseur van culturele initiatieven in het stadsdeel en als toegangspoort voor stedelijke instellingen die een ander publiek willen bereiken.

Wij onderscheiden ons van andere culturele instellingen in de stad, omdat we culturele middelen inzetten om de leefbaarheid in stadsdeel Laak te versterken en de kwaliteit van leven te verhogen. Cultuur beschouwen wij als vierde pijler voor wijkaanpak en gebiedsontwikkeling naast de economische, fysieke en sociale pijlers.

Alhoewel wij ons in de eerste instantie richten op Laak, blijken wij ook aantrekkingskracht uit te oefenen op de hele stad en regio. Dat willen we in de komende beleidsperiode vasthouden en uitbreiden.

CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP

De omgeving waarin Laaktheater opereert maakt het onmogelijk om een situatie te realiseren waar de rechtstreekse opbrengsten van de programmering de kosten van het programma, de publiciteit en de werknemers dekken. Wij zoeken ons cultureel ondernemerschap

daarom in de onderstaande mix van financiële lijnen, waarmee wij beogen een grotere financiële stabiliteit te bereiken.

Overheden, fondsen en partners

De afgelopen jaren zijn wij succesvol geweest in het vinden van extra financiering van fondsen en overheden voor onze projecten. Eveneens in het samenwerken met de verschillende culturele en sociaal-maatschappelijke organisaties uit de wijk en de stad. Uiteraard blijven dat ook de komende jaren belangrijke partners.

Bedrijven en organisaties

Om ons cultureel ondernemerschap te versterken hebben wij deelgenomen aan het traject Wijzer Werven. Ter verbreding van het financiële draagvlak gaan wij in de toekomst bij ieder groot project, ook een bedrijf/organisatie zoeken die daar belang bij of interesse in heeft. Hiervoor vergroten wij gericht ons netwerk onder bedrijven en organisaties met een multiculturele focus of achtergrond, zoals de Lebara-groep.

Recettes en verhuur

De prijzen voor onze kaartjes zijn eenduidig en

laag: € 3,- voor film, € 6,- voor jeugdvoorstellingen, € 9,- voor voorstellingen voor volwassenen. Deze lage kaartprijzen maken het extra noodzakelijk te streven naar een hoge bezettingsgraad. Voor de verhuur hanteren wij culturele en commerciële tarieven. De culturele prijzen liggen lager en hanteren wij voor culturele, amateur- en wijkactiviteiten. De commerciële tarieven zijn voor alle andere verhuuractiviteiten. Door een eventuele verbouwing hopen wij interessanter te worden voor deze laatste categorie. Ondertussen blijven wij ons inspannen om zowel de culturele als de commerciële verhuur van ons theater gericht te stimuleren.

Een grote wens van zowel de buurt als onszelf is om een aantrekkelijke horecavoorziening in ons pand te realiseren. Hierover meer in de paragraaf over de bedrijfsvoering.

MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

Laaktheater bestaat dankzij haar draagvlak bij bewoners in de buurt, de scholen, ondernemers, kunstenaars, winkeliers en zelforganisaties. De inspanningen die wij de komende periode gaan verrichten blijven er op gericht culturele projecten samen met de verschillende bewoners (groepen) te coproduceren en met hen te programmeren in ons theater.

Rondom culturele projecten willen wij meer sponsors trekken in de vorm van het beschikbaar stellen van menskracht en/of goederen. Draagvlak zoeken wij in het vergroten van ons vrijwilligersbestand. Op allerlei terreinen verbinden we mensen aan het theater: van ambassadeurs en gastprogrammeurs tot moeders op het schoolplein die onze flyers uitdelen. Een Vrienden van gaan wij niet oprichten, omdat geld in Laak schaarser is dan tijd. Effectmetingen, publiekspelingen, marktverkenningen, tevredenheidsonderzoeken et cetera zullen we met enige regelmaat laten uitvoeren door stagiaires van de Haagse Hogeschool en Hogeschool InHolland.

Bestuur

Laaktheater zit in een transitiefase. De huidige tijd vraagt van een (wijk)theater om niet alleen vraaggericht te werken, maar ook vraagstimulerend beleid uit te zetten. Het is van belang dat de organisatie zich daarin mee ontwikkelt. Artistiek en financieel beleid en de algehele bedrijfsvoering wordt onder de loep genomen. Het bestuur evalueert periodiek de eigen rol en het eigen functioneren. Daarbij wordt bewust omgegaan met de principes van de Governance Code Cultuur.

1.5 BEDRIJFSVOERING

De markt blijft belangrijk in de culturele sector. Ook wij moeten inkomsten zelf genereren. In stadsdeel Laak moeten we echter de toegangsprijzen laag houden, omdat ons theater anders ontoegankelijk wordt voor een groot deel van de bewoners.

Bedrijfskapitaal

Ons bedrijfskapitaal is de inzet en betrokkenheid van bewoners en wijkinstellingen. In de afgelopen periode zagen we een steeds intensiever gebruik van het theater. Met onze theaterzaal, twee studio's en drie werkruimtes zijn we tegen de fysieke grenzen van ons gebouw aan het lopen. Het is steeds meer puzzelen om activiteiten een plek te geven. Met een verbouwing van Laaktheater zou ruimte ontstaan voor meer lessen, repetities en bijeenkomsten voor en van de buurt.

Verbouwing

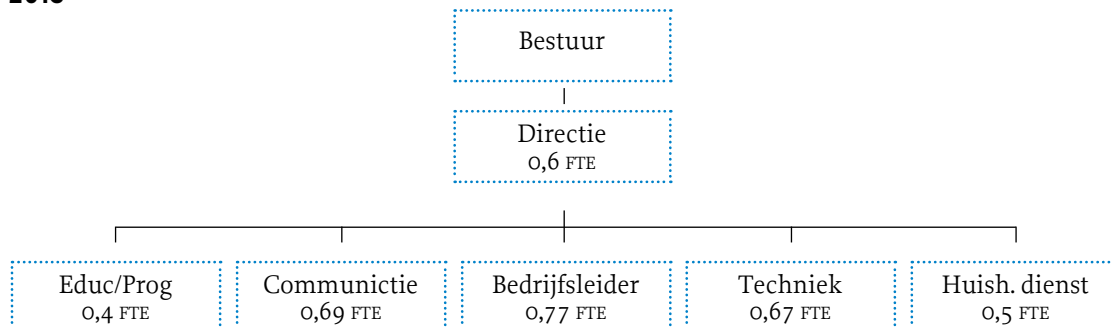
Laaktheater is aan het groeien. Zoals gezegd stuiten we inmiddels op fysieke grenzen, zowel als het gaat om ARBO-proof werkplekken als om plekken voor activiteiten. Bovenaan ons to do lijstje staat dan ook het creëren van meer ruimte om meer mogelijkheden te hebben. Op datzelfde lijstje staat ook een facelift voor de buitenkant, zodat de uitstraling die van een theater wordt en de buurt trots kan zijn op 'haar' theater. Andere knelpunten die we met een verbouwing kunnen verhelpen is de te geringe capaciteit van de foyer voor de capaciteit van de zaal, de buitengewoon slechte akoestiek van de foyer - 'een galmbak' - en

onze kleine horecamogelijkheden door het ontbreken van een keuken(tje). Deze factoren zijn op hun beurt weer slecht voor de mogelijkheden van ons theater. Tijdens een van onze diners pensants kwam dan ook de suggestie om van de studio aan de straatzijde een Grand Café te maken met zomers een terras in de achterliggende tuin. Met het oog op de ontwikkeling van Laakhaven Noord, waardoor naar verwachting een kapitaalcrachtiger publiek naar Laak komt, is dit tevens een mogelijkheid meer inkomsten te genereren. Praktijkschool Esloo is bereid om van een dergelijke plek een leer/werkplaats te maken voor haar leerlingen met professionele begeleiding ter plekke. Een haalbaarheidsstudie zou moeten uitwijzen of dit plan inderdaad de verwachte meerwaarde zal opleveren.

Personele bezetting

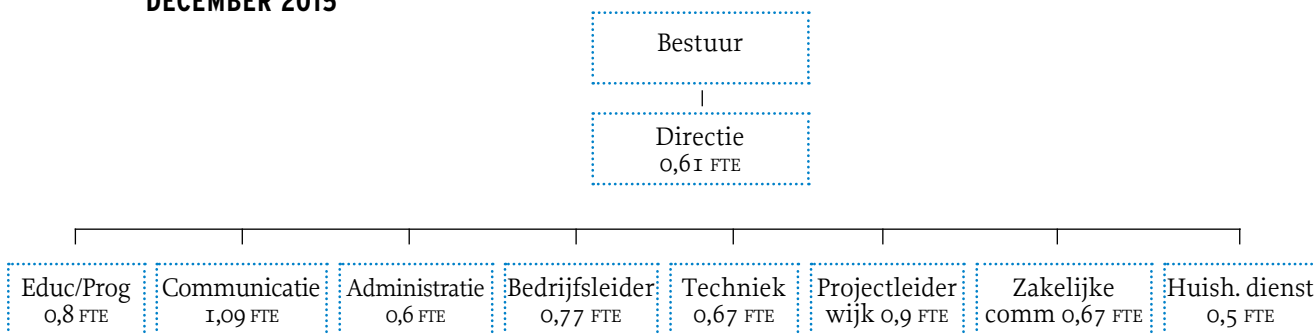
In de afgelopen periode is het duidelijk geworden dat de omvang van de vaste aanstellingen te gering is (2,64 FTE + 0,5 FTE schoonmaak). Dit leidt tot onverantwoord veel structurele en onbetaalde overuren. De tijdelijke aanstelling van de educatief medewerker loopt eind 2016 af. Dit betekent dat zij in vaste dienst moet worden genomen of naar een andere baan uit moet kijken. Dit laatste scenario zou schrijnend zijn. Eveneens tijdelijke aanstellingen zijn die van de medewerker voor de administratie, de zakelijke communicatie/fondsenwerving en de projectleider wijkcultuur die verantwoordelijk is voor de pluriforme programmering. Deze tijdelijke aanstellingen lopen eind 2016 af. Daarmee loopt de inmiddels opgebouwde kennis, ervaring en het onderhouden van ons netwerk gevaar.

**ORGANOGRAM
2013**

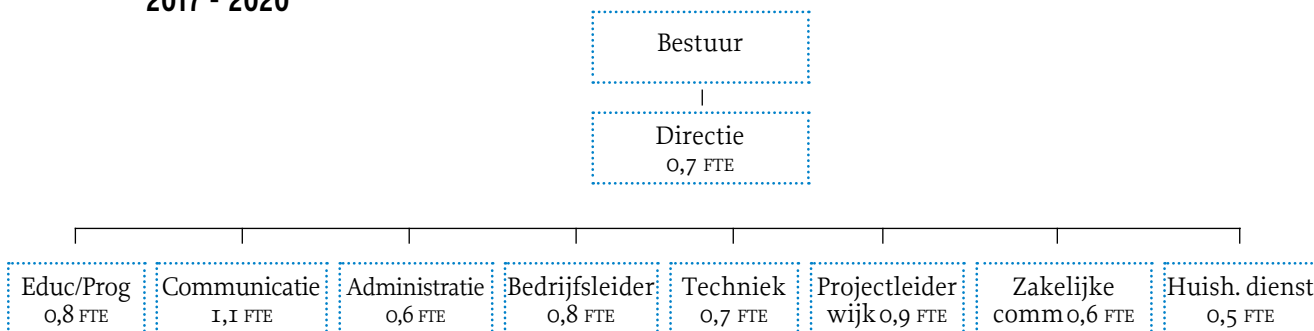
Totaal: 3,14 FTE

**ORGANOGRAM
DECEMBER 2015**

Totaal: 6,54 FTE

**ORGANOGRAM
2017 - 2020**

Totaal: 6,7 FTE

TOELICHTING BIJ DE ORGANISATIESTRUCTUUR

Waar is de zakelijke leiding in uw instelling belegd?

Bij directie

Waar is de artistieke leiding in uw instelling belegd?

Bij directie

Hoe vaak vergadert het bestuur?

4x per jaar met directie, daarnaast regelmatig zonder de directie

Wanneer en hoe legt de directie verantwoording af bij bestuur?

Elk half jaar aan de hand van de halfjaarcijfers. Vier keer per jaar aan de hand van de prestatiecijfers.

PERSONEEL

	Realisatie 2015	2017 - 2020 per jaar
Aantal uren van een werkweek	40	40
Formele formatie in FTE	6,54	6,7
Aantal medewerkers in dienst	11	11
• Waarvan vast (FTE)	3,14	6,7
• Waarvan tijdelijk (FTE)	3,40	0
Aantal betrokken zzp-ers (voor projecten)	8	14
Aantal betrokken vrijwilligers	26	40
Aantal stagiaires	8	14

Kostenbesparingen

De afgelopen jaren zijn wij zeer kostenbewust te werk gegaan. De goedkoopste providers zoeken, telefoonabonnementen en groene stroomaanbieders vergelijken, scherp onderhandelen met accountant, doorlichten van het verzekeringspakket. Er is werkelijk geen mogelijkheid tot bezuiniging onbekeken gebleven. Daar bovenop realiseren de cultuurankers kostenbesparingen door samenwerking op het gebied van marketing, programmering en techniek.

Subsidiesystematiek

Laaktheater heeft de afgelopen jaren met behulp van extern gefinancierde projecten een bescheiden bedrijfsreserve kunnen opbouwen. Deze reserve wenden we aan om (tijdelijk) extra impulsen te geven aan het ondersteunend werk in de vorm van menskracht en de (voor-)financiering van wijkprojecten; onze reservering Research & Development. De gemeentelijke subsidiëring op basis van tekorten vinden wij op gespannen voet staan met het verwachte cultureel ondernemerschap. De gemeente kort de subsidie bij een onderbesteding van meer dan 10%. Een ondernemender houding zou zijn om het bezuinigde bedrag weer in te zetten voor wijkactiviteiten zonder dat daar elk jaar expliciet toestemming voor moet worden gevraagd.

Om het ondernemerschap meer ruimte te geven, pleiten wij voor het toewerken naar een systematiek waarbij opdrachten worden verleend op basis van activiteiten/taken/voorstellingen, waarbij een percentage wordt gehanteerd voor overhead.

RISICO'S

Welke (bedrijfs)risico's loopt uw instelling?

Het grootste risico bij Laaktheater anno 2015 is dat de vaste aanstellingen te klein zijn voor het takenpakket en we veel kleine tijdelijke aanstellingen hebben. De organisatie is daardoor kwetsbaar. We bevinden ons in het armste stadsdeel van Den Haag, waardoor de publieksinkomsten gering zijn en zullen blijven. Door de geringe structurele activiteitengelden gaat veel tijd heen aan het werven, beheren en verantwoorden van fondsen. Met een behoorlijk activiteitenbudget zouden we deze uren kunnen besteden aan wijkactiviteiten en een meer eigenstandige, op de wijk afgestemde koers kunnen varen.

Welke maatregelen treft u/ heeft u getroffen om deze risico's te beperken?

Vrijwilligers aantrekken en aan ons binden. Een tijdelijke medewerker aantrekken die verantwoordelijk is voor fondsenwerving en zakelijke communicatie. Projecten met zzp-ers uitvoeren, zodat de kosten beheersbaar blijven. Een arbeidsverzuimverzekering afsluiten.

Meer structurele middelen aantrekken middels deze aanvraag.

INVESTERINGEN

Welke investeringen staan er in de periode 2017-2020 gepland?

Techniek	€ 7.000
Verbouwing theater	€ 500.000

Hoe gaat u deze investeringen financieren?

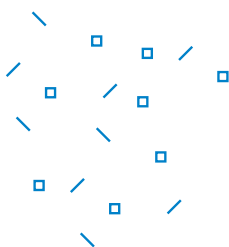
Met eenmalig te verwerven middelen. De verbouwing zal ook consequenties hebben voor de exploitatiekosten: een hogere huur en hogere onderhoudskosten en gebruikskosten. Deze lasten kunnen deels worden ondervangen door hogere horeca- en verhuuropbrengsten.

Hierna volgt de meerjarenbegroting.

Bestuur en directeur hebben besloten meer geld aan te vragen dan wij nu krijgen. Doordat Fonds 1818 in 2014 incidenteel is bijgesprongen kon Laaktheater in de afgelopen periode meer tijdelijk personeel aantrekken. Deze ondersteuning houdt eind 2016 op.

De grootste stijging in kosten wordt dan ook veroorzaakt door meer personele middelen.

Met de huidige vaste bezetting (2,64 FTE + 0,5 FTE schoonmaak) kunnen wij dit beleidsplan onmogelijk waarmaken. Een verdere stijging wordt veroorzaakt doordat een pensioenvoorziening is doorberekend. De exploitatie is begroot op basis van werkelijke kosten.

2.

MEERJARENBEGROTING 2017-2020

2.1 BEGROTING 2017 – 2020

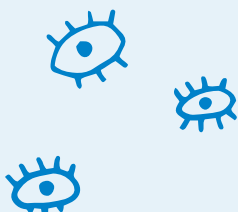
Baten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
A. Subtotaal opbrengsten			
<i>Directe opbrengsten</i>			
A.1 Publieksinkomsten			
Recettes/contributies	€ 46.339	€ 20.000	€ 44.127
Diverse activiteiten	€ 22.952	€ 20.000	€ 37.000
Baromzet	€ 11.000	€ 15.000	€ 22.500
Totaal publieksinkomsten	€ 80.291	€ 55.000	€ 103.627
A.2 Sponsorinkomsten			
Sponsors, projectgebonden	€ 0	€ 5.000	€ 16.000
Totaal sponsorinkomsten	€ 0	€ 5.000	€ 16.000
A.3 Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Indirecte opbrengsten</i>			
A.4 Diverse inkomsten			
Verhuur	€ 32.704	€ 31.000	€ 35.000
Totaal diverse inkomsten	€ 32.704	€ 31.000	€ 35.000
A.5 Bijdragen uit private middelen			
Private fondsen	€ 72.844	€ 76.500	€ 95.000
Bedrijven			€ 60.000
Totaal private middelen	€ 72.844	€ 76.500	€ 155.000
A. Subtotaal opbrengsten	€ 185.839	€ 167.500	€ 309.627

Baten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
B. Subtotaal subsidies			
B.1 Subtotaal ministerie			
B.2 Subtotaal provincie			
B.3.1 Subsidie Den Haag ihkv MJP K&C			
Exploitatiesubsidie gem Den Haag	€ 260.963	€ 261.243	€ 434.242
Huursubsidie	€ 45.817	€ 46.917	€ 47.331
Subsidie gebruikersonderhoud	€ 14.906	€ 14.973	€ 15.256
Trend	€ 6.065	€ 5.634	
Aanvullende subsidie tbv activiteiten	€ 20.000	€ 20.000	
Totaal subsidie Den Haag ihkv MJP K&C	€ 347.751	€ 348.767	€ 496.829
B.3.2 Overige subsidies Den Haag			
Subsidie leefbaarheid en bewoners	€ 25.000	€ 25.310	€ 35.000
Subsidie pluriform programmeren	€ 18.325	€ 11.675	
Extra incidentele subsidie		€ 35.000	
Totaal overige subsidies Den Haag	€ 43.325	€ 71.985	€ 35.000
B.4 Overige subsidies/bijdragen publieke middelen	€ 0	€ 0	€ 0
B. Subtotaal subsidies	€ 391.076	€ 420.752	€ 531.829
Som der baten (A+B)	€ 576.915	€ 588.252	€ 841.456

Lasten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
C. Subtotaal beheerlasten			
C.1 Beheerlasten personeel			
Salarissen*1	€ 177.648	€ 219.289	€ 253.020
Reiskosten	€ 7.588	€ 11.000	€ 12.000
Overige personeelskosten	€ 2.523		
Totaal beheerlasten personeel	€ 187.759	€ 230.289	€ 265.020
C.2 Beheerlasten materieel			
Huur	€ 46.917	€ 47.331	€ 47.331
Techniek kosten	€ 920	€ 2.000	€ 2.000
Dotatie voorziening onderhoud	€ 15.174	€ 15.256	€ 15.256
Schoonmaakkosten	€ 1.794	€ 2.500	€ 2.500
Energiekosten	€ 11.718	€ 15.500	€ 17.500
Zakelijke lasten en verzekeringen	€ 5.904	€ 14.000	€ 14.000
Lidmaatschappen & conferenties	€ 2.079	€ 5.000	€ 3.000
Afschrijvingen verbouwingen / onderhoud	€ 412	€ 2.000	€ 2.000
Beveiliging	€ 1.321	€ 2.500	€ 2.500
Klein inventaris	€ 0	€ 750	€ 750
Telefoon & internetkosten	€ 3.675	€ 3.500	€ 4.200
Arbo-uitgaven	€ 949	€ 500	€ 500
Afschrijving inventaris	€ 4.539	€ 5.200	€ 10.000
Drukwerk	€ 0	€ 1.500	€ 1.500
Kleine kantooraankopen	€ 3.227	€ 1.500	€ 1.500
Advertentiekosten	€ 0	€ 750	€ 750
Representatiekosten	€ 223	€ 500	€ 500
Vergaderkosten		€ 0	€ 500
Bestuurskosten	€ 75	€ 500	€ 500
Communicatie		€ 10.000	€ 10.000
Accountantskosten	€ 5.346	€ 5.500	€ 5.500
Administratiekosten	€ 11.014	€ 6.500	€ 7.500
Porti	€ 661	€ 700	€ 700
Overige algemene kosten	€ 3.692	€ 3.500	€ 3.500
infrastructuur printer / internet / planning / kassa	€ 2.955	€ 33.400	€ 13.100
Cursussen en korte opleidingen	€ 0	€ 5.000	€ 5.000
Bijzondere baten en lasten	€ -851	€ 0	€ 0
Kosten voorziening dub deb	€ 2.948	€ 0	€ 0
Totaal beheerlasten materieel	€ 124.690	€ 185.387	€ 172.087
C. Subtotaal beheerlasten	€ 312.449	€ 415.676	€ 437.107

Lasten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
D. Subtotaal activiteitenlasten			
D.1 Activiteitenlasten personeel			
Salarissen activiteiten*2	€ 61.047	€ 86.907	€ 124.126
Reiskosten	€ 2.261	€ 2.423	€ 2.423
Overige personeelskosten (stages)	€ 503	€ 1.500	€ 1.500
Totaal activiteitenlasten personeel	€ 63.810	€ 90.830	€ 128.049
D.2 Activiteitenlasten materieel			
Programmering	€ 22.944	€ 40.000	€ 92.000
(Wijk)projecten & activiteiten	€ 54.758	€ 53.836	€ 108.000
Cultuureducatie	€ 30.537	€ 15.100	€ 45.000
Publiciteit/communicatie algemeen	€ 19.116		
Vrijwilligers	€ 8.820	€ 5.000	€ 18.500
Kaartverkoop betaalsysteem	€ 3.143	€ 2.500	€ 2.800
Inkopen bar	€ 4.130	€ 7.500	€ 10.000
Totaal activiteitenlasten materieel	€ 143.448	€ 123.936	€ 276.300
D. Subtotaal activiteitenlasten	€ 207.258	€ 214.766	€ 404.349
Som der lasten (C+D)	€ 519.707	€ 630.442	€ 841.456
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	€ 57.208	€ -42.190	€ 0
Rentebaten bank	€ -2.632		
Rente- bankkosten	€ 709		
Toevoeging/onttrekking reserves, fondsen, eigen vermogen	€ 39.294	€ 42.190	
Exploitatieresultaat	€ 19.836	€ 0	€ 0

Specificatie salarissen		2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
Beheerlasten personeel 1*				
Vast	Directie	€ 64.354	€ 53.685	€ 67.097
	Bedrijfsleiding	€ 44.230	€ 46.955	€ 42.629
	Marketing/PR	€ 28.207	€ 27.405	€ 36.967
	Techniek	€ 29.432	€ 33.085	€ 33.658
	Huishoudelijke dienst	€ 11.425	€ 11.407	€ 13.256
Tijdelijk t/m 2016	Marketing/PR extra uren	€ 0	€ 4.496	
	Zakelijke communicatie	€ 0	€ 24.429	€ 38.069
	Administratie	€ 0	€ 17.827	€ 21.344
Totaal		€ 177.648	€ 219.289	€ 253.020
Activiteitenlasten personeel 2*				
Tijdelijk t/m 2016	Wijkcultuur	€ 9.828	€ 31.865	€ 57.103
	Educatie/programming	€ 42.730	€ 29.262	€ 50.745
	Marketing/PR	€ 0	€ 7.210	€ 16.278
	Zakelijke communicatie	€ 8.489	€ 18.570	
Totaal		€ 61.047	€ 86.907	€ 124.126

Resumé personeelskosten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
Totaal Personeelskosten			
Vast contract	€ 177.648	€ 172.537	€ 377.146
Tijdelijk contract	€ 61.047	€ 133.659	
Subtotaal	€ 238.695	€ 306.196	€ 377.146
Reiskosten	€ 9.849	€ 13.423	€ 14.423
Overige kosten	€ 3.026	€ 1.500	€ 1.500
Totaal	€ 251.570	€ 321.119	€ 393.069
Opbouw FTE vast / tijdelijk			
	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
Vast			
Directie	0.61	0.61	0.70
Bedrijfsleiding	0.77	0.77	0.80
Marketing / PR	0.59	0.59	1.10
Techniek	0.67	0.67	0.70
Huishoudelijke dienst	0.50	0.50	0.50
Zakelijke communicatie			0.60
Administratie			0.60
Educatie/programmering			0.80
Wijkcultuur			0.90
Subtotaal	3.14	3.14	6.70
Tijdelijk			
Zakelijke communicatie	0.15	0.60	
Administratie		0.45	
Marketing / PR		0.30	
Educatie/programmering	0.40	0.53	
Wijkcultuur	0.19	0.57	
Subtotaal	0.74	2.45	
Totaal	3.88	5.59	6.70

2.2 TOELICHTING BEGROTING

INLEIDING

Voor de nieuwe kunstenplanperiode handhaven we, zoals aangegeven in ons beleidsplan, de vijf pijlers van Laaktheater, gesterkt door feedback van bewoners, door de toename van een cultureel divers publiek met onze nieuwe manier van vraaggericht programmeren en door een verdubbeling van het aantal kinderen dat onze schoolvoorstellingen bezoekt. De boodschap van bewoners was echter: 'We willen meer!' en dat willen wij uiteraard ook. Meer educatieve projecten en daarmee meer te bereiken kinderen, meer programmering, activiteiten, wijkprojecten, community arts en theaterlab projecten en daarmee een verhoging van het aantal deelnemers en bezoekers en meer middelen om zichtbaarheid te geven aan onze activiteiten.

De rode lijn in onze begroting voorziet dan ook in uitbreiden van de activiteiten en het vasthouden van ons nu nog tijdelijke personeel.

UITGAVEN

Uitbreiding activiteiten

De uitbreiding van activiteiten vindt met name plaats op het vlak van programmeren, community art en educatie om daarmee een grotere bijdrage te kunnen leveren aan een florerend Laak met kunst en cultuur voor iedereen.

Uitbreiding team

Onze werkwijze, samen optrekken met de bewoners, is op alle vlakken arbeidsintensief waarmee de bezetting van ons theater van wezenlijk belang is. Inmiddels hebben wij (eind 2015 6,54 fte) een goed functionerend en goed ingevoerd team waar wij graag mee verder willen. De groei van de post personeel is, behalve een kleine groei in fte (van 6,54 in 2015 naar 6,7 in 2017), het gevolg van de pensioenvoorziening die Laaktheater in 2016 is gestart voor haar personeel.

INKOMSTEN

De uitbreiding van het activiteitenbudget en het vasthouden van het huidige tijdelijke personeel veroorzaken een verhoging van de begroting. Onze insteek is dat wij zelf extra middelen verwerven voor de uitbreiding van de activiteiten en dat de gevraagde verhoogde bijdrage van de gemeente ingezet wordt om een verantwoorde personeelsbezetting en -beleid te kunnen voeren.

Eigen inkomsten

De financiële onderbouwing van onze plannen voor de toekomst is opgebouwd uit een voortzetting en uitbreiding van de eigen inkomsten.

- Gezien de locatie waar ons theater staat, onze actieve samenwerking met bewoners en de positief ontvangen plannen tot zover, blijven fondsen en overheden een belangrijke partner waar wij ons op richten;
- Behalve deze lijn werken wij de komende periode actief een (samenwerkings)plan uit richting organisaties en bedrijven met een multiculturele focus. Organisaties en bedrijven met overeenkomstige belangen en voor wie een gezamenlijk werken aan projecten in Laak een meerwaarde heeft;
- Als laatste verwachten wij een stijging van publieksinkomsten als gevolg van de uitbreiding van activiteiten. Deze hebben wij voorzichtig begroot en zal niet heel hoog uitvallen als gevolg van onze lage prijsstelling (prognose 2015 hebben wij nog steeds, voor de zekerheid, laag aangehouden);
- Verder blijven wij actief in het zoeken naar opties die voor ons geschikt zijn om de uitbreiding van eigen inkomsten te verhogen zonder ontoegankelijk te worden voor onze achterban, inwoners van Laak. In dat kader een klein actiepoint voor de komende periode: behalve bezoekers met lage inkomsten voor wie wij de prijzen laaghouden, hebben wij ook bezoekers voor wie de prijzen onnodig laag zijn. Meerdere theaters hebben op hun site de optie om, behalve de verplichte kaartprijs, iets extra's te doneren. Hiermee hebben zij op korte termijn een serieus positief resultaat bereikt. In de praktijk blijkt dat als op een sympathieke manier niet teveel gevraagd wordt het regelmatig voorkomt dat mensen bereid zijn iets meer te betalen.

Gemeentelijke bijdrage

Behalve het actief inzetten op het verhogen van eigen inkomsten dienen wij bij deze een aanvraag in voor een hogere gemeentelijke bijdrage (van € 348.767 structureel + € 46.675 incidenteel = € 395.442 in 2015 naar € 496.829 in 2017) om ons programma en haar meerwaarde zoals beschreven in het beleidsplan mogelijk te maken.

KLEINE TOELICHTING OP PUNTEN

Salarissen

- Met ingang van 2016 is een pensioenvoorziening voor het personeel gestart;
- Voor de salarissen zijn we niet aangesloten bij, maar houden we het loonhuis van de cao theater aan;
- Er vallen geen salarissen hoger uit dan het gemiddelde ministerssalaris (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen).

Drukwerk/communicatie

Met ingang van 2015 staan de kosten voor drukwerk/communicatie anders opgenomen in de begroting. Voorheen een aparte post bij activiteiten, nu voor het algemene deel opgenomen bij beheer. Bij activiteiten maakt het onderdeel uit van de budgetposten programmering, (wijk) projecten & activiteiten en cultuureducatie.

Infrastructuur printer / internet / planning / kassa

In 2015 staat een hoog bedrag bij de post infrastructuur. Dat jaar hebben wij geïnvesteerd in het vernieuwen van de infrastructuur voor het internet en een nieuw plannings- en kassasysteem (zie onderaan onttrekking reserves, fondsen, eigen vermogen). Dit heeft ook gevolgen voor de volgende posten:

- afschrijving inventaris die hoger is ingesteld;
- lidmaatschappen omdat voorheen het abonnement hosting infrastructuur internet op die post stond en nu is toegevoegd aan infrastructuur;
- kaartverkoop betaalsysteem, lagere kosten per activiteit.

Educatie

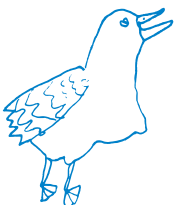
In 2015 valt de post educatie / schoolvoorstellingen basisscholen lager uit omdat de voorstellenreeks voor seizoen 14/15 in het najaar 2014 viel en voor theaterseizoen 15/16 voornamelijk in voorjaar 2016 valt.

Vrijwilligers

De wens om met vrijwilligersvergoedingen te werken voor gastprogrammeurs maakte een verhoging van deze post noodzakelijk.

Mooi resultaat

Behalve dat tot zover onze projecten overwegend positief zijn ontvangen is ook de verschuiving van aandeel beheer / activiteiten en aandeel eigen inkomsten / subsidies ten positieve veranderd. Een logisch gevolg van de verhoging van eigen inkomsten die weer meer activiteiten mogelijk maakten.

2.3 BALANS 2013 EN 2014

Activa	2013	2014	Passiva	2013	2014
Immateriële vaste activa			Algemene reserve	€ 75.853	€ 95.689
Materiële vaste activa	€ 14.131	€ 12.914	Bestemmingsreserves*1	€ 80.000	€ 167.989
Financiële vaste activa			Bestemmingsfondsen*2	€ 61.183	€ 12.488
Totale vaste activa	€ 14.131	€ 12.914	Voorzieningen	€ 24.119	€ 27.294
			Totaal eigen vermogen	€ 241.155	€ 303.460
Voorraden	€ 451	€ 810	Aankoopfonds (musea)		
Vorderingen	€ 65.810	€ 76.256	Totale langlopende schulden		
Effecten			Totale kortlopende schulden	€ 40.849	€ 77.779
Liquide middelen	€ 201.612	€ 291.258	Totale passiva	€ 40.849	€ 77.779
Totale vlottende activa	€ 267.873	€ 368.324			

*1 Specificatie bestemmingsreserves

	2013	2014
Stand per 1 januari		€ 80.000
Vrijval bestemmingsreserves		
Toevoeging bestemmingsreserves		
1. Vervanging it, kassa & techniek		€ 30.500
2. Doorlopende projecten		€ 46.993
3. Educatiefunctionaris	€ 63.000	
4. Continuïteit	€ 17.000	€ 10.496
Totaal	€ 80.000	€ 167.989

*2 Specificatie bestemmingsfondsen

	2013	2014
Stand per 1 januari	€ 33.909	€ 61.183
Aanwending fondsen primo boekjaar	€ -33.909	€ -61.183
Dotatie bestem.fondsen ultimo boekjaar		
1. Programmering subminima		€ 3.225
2. (Pluriforme) programmering	€ 25.609	€ 2.187
3. Aruba	€ 6.243	
4. Schoolvoorstellingen	€ 13.467	
5. Kerstmusical	€ 5.389	
6. Sterke vrouwen	€ 3.396	
7. Smaak van laak	€ 7.079	
8. Filmclub		€ 3.297
9. Oogst		€ 3.763
10. Groeten terug uit spoorwijk		€ 16
Totaal	€ 61.183	€ 12.488

3.

KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER ACTIVITEITEN EN BEZOEKERS/DEELNEMERS

3.1 PRESTATIEFORMAT CULTUURANKERS

OPENBARE VOORSTELLINGEN

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Voorstellingen professioneel	aantal	43	56	44	44	44	44
Bezoekers totaal	aantal	2.740	3.855	2.160	2.160	2.160	2.160
Waarvan betalende bezoekers	aantal	1.470	2.985	2.160	2.160	2.160	2.160
Waarvan niet-betalende bezoekers	aantal	1.270	870	0	0	0	0
Voorstellingen amateurs	aantal	11	33	55	55	55	55
Bezoekers totaal	aantal	933	1.750	4.400	4.400	4.400	4.400
Bezoekers betalend	aantal	784	1.415	2.350	2.350	2.350	2.350
Bezoekers niet-betalend	aantal	149	335	2.050	2.050	2.050	2.050

FESTIVALS (zelf georganiseerd)

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Festivalonderdelen	aantal	22	4	10	10	10	10
Bezoekers betalend (onderdelen)	aantal	745	360	405	405	405	405
Bezoekers niet-betalend (onderdelen)	aantal	122	25	400	400	400	400

FESTIVALS (door derden georganiseerd)

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Waarvan eigen festivalonderdelen	aantal	44	12	26	26	26	26
Waarvan eigen bezoekers betalend	aantal	754	330	705	705	705	705
Waarvan eigen bezoekers niet-betalend	aantal	252	1.225	2.000	2.000	2.000	2.000

OVERIGE OPENBARE ACTIVITEITEN

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Overige activiteiten professioneel	aantal	80	256	316	316	412	412
Bezoekers/deelnemers betalend	aantal	825	2.280	3.665	3.665	4.665	4.665
Bezoekers/deelnemers niet-betalend	aantal	0	380	1.000	1.000	2.000	2.000
Overige activiteiten amateurs	aantal	86	170	255	255	255	255
Bezoekers/deelnemers betalend	aantal	657	1.604	1.250	1.250	1.250	1.250
Bezoekers/deelnemers niet-betalend	aantal	0	58	1.300	1.300	1.300	1.300
Overige openbare activiteiten	aantal	0	0	0	0	0	0
Bezoekers/deelnemers betalend	aantal	0	0	0	0	0	0
Bezoekers/deelnemers niet-betalend	aantal	0	0	0	0	0	0

VOORSTELLINGEN ONDERWIJS

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Voorstellingen basisonderwijs	aantal	46	17	40	40	40	40
Leerlingen / bezoekers	aantal	3.637	2.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Voorstellingen voortgezet onderwijs	aantal	0	13	0	0	0	0
Leerlingen / bezoekers	aantal	0	854	0	0	0	0

OVERIGE ACTIVITEITEN ONDERWIJS

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Overige activiteiten basisonderwijs	aantal	230	227	100	100	100	100
Leerlingen / bezoekers	aantal	3.450	3.435	1.500	1.500	1.500	1.500
Overige activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	56	61	0	0	0	0
Leerlingen / bezoekers	aantal	515	915	0	0	0	0

ACTIVITEITEN OP BASIS VAN VERHUUR

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Activiteiten	aantal	315	132	100	100	100	100
Bezoekers/deelnemers	aantal	6.416	4.675	3.000	3.000	3.000	3.000

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Bezoekers openbare voorstellingen	aantal	3.673	5.605	6.560	6.560	6.560	6.560
Bezoekers eigen festivals	aantal	867	385	805	805	805	805
Bezoekers festivals derden	aantal	1.006	1.555	2.705	2.705	2.705	2.705
Bezoekers overige							
openbare activiteiten	aantal	1.482	4.322	7.215	7.215	9.215	9.215
Leerlingen / Bezoekers							
onderwijsactiviteiten	aantal	7.602	7.204	5.500	5.500	5.500	5.500
Bezoekers /deelnemers							
activiteiten op basis verhuur	aantal	6.416	4.675	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal aantal bezoekers	aantal	21.046	23.746	25.785	25.785	27.785	27.785

TOELICHTING**AANTALLEN BEZOEKERS**

- 1 De insteek van de raming van onze bezoekerscijfers is een voorzichtige, om niet te hoge verwachtingen te wekken en om tegenslagen die er altijd zijn maar nooit bekend in welke vorm, welke mate, op te kunnen vangen. Verder zijn onze geraamde bezoekersaantallen 'slechts' gekoppeld aan de beschreven activiteiten. De afgelopen jaren is gebleken dat onze activiteiten en werkwijze uitmondten in een groter aantal activiteiten en bezoekers aangebracht door de bewoners / bespelers / huurders zelf. Deze zijn niet voorspelbaar en niet opgenomen in de raming.
- 2 Het relatief hoge aantal niet betalende bezoekers is o.a. te herleiden naar:
  - helpt jonge bezoekers broedplaatsen junior is voorlopig toegerekend naar niet-betalend;
  - de bijeenkomsten van de community art waarvoor deelnemers geen vergoeding betalen en;
  - de (wijk)festivals van derden met vrije toegang.

OVERIGE OPENBARE ACTIVITEITEN

- 1 Overige activiteiten behelst met name repetities, bijeenkomsten en workshops waarvan het aantal deelnemers meestal niet meer dan 10 betreft;

- 2 De prestatiecijfers voor de komende jaren hebben wij gelijk gehouden behalve voor de broedplaatsen waarvan het de bedoeling is dat in 2019 een tweede wordt gerealiseerd.

ONDERWIJSACTIVITEITEN

- 1 Het aantal leerlingen / bezoekers schoolvoorstellingen basisscholen in 2015 vallen een stuk lager uit omdat de schoolvoorstellingen in theaterseizoenen 14/15 en 15/16 net in een ander seizoen zijn geprogrammeerd, namelijk najaar 2014 en voorjaar 2016 waardoor in 2015 het bezoekersaantal lager is.
- 2 Voorstellingen en activiteiten voortgezet onderwijs zijn voorlopig op nul gezet ivm net ontvangen bericht dat deze activiteiten geen deel uitmaken van 'Cultuuronderwijs op z'n Haags'. Hier gaan wij ons op heroriënteren hoe deze lijn op te pakken.

VERHUUR

- 1 Het lagere aantal activiteiten verhuur terwijl de inkomsten wel iets hoger zijn ingesteld, is te herleiden naar:
  - eventuele repetities van theatergroepen voor heel lage huur - met als tegenprestatie een voorstelling spelen - zijn hier niet in meegenomen;
  - verhuringen organisaties en bedrijven is iets naar boven bijgesteld en daarmee ook de inkomsten.

Gedicht geschreven voor Laaktheater

**Ik ben gekomen met een tas vol idealen.
Ik zal blijven tot ze zijn vervuld.
Ik zal pas weggaan als ik jou kan overtuigen
En ondertussen ga ik door met eindeloos geduld**

**Want idealen zijn verwant aan mooie dromen,
Die net iets fijner zijn dan de realiteit.
Het geeft het leven net een gouden randje
Maar zonder idealen is dat verspilde tijd.**

– Nelly Lausberg-Van Os
bewoonster van Spoorwijk

4.

SAMENVATTING

STICHTING LAAKTHEATER

Doelstelling	Ontwikkelen van culturele en cultureel maatschappelijke activiteiten in stadsdeel Laak
Aard van de instelling	Wijktheater en cultuuranker
Post- en bezoekadres	Ferrandweg 4t, 2523 XT Den Haag
Telefoonnummer	070 39 33 348
Email	info@laaktheater.nl
Website	www.laaktheater.nl

4.1 TERUGBLIK EN TOEKOMST

Terugblik

Laaktheater heeft zich in de huidige beleidsperiode toegelegd op het realiseren van programma's die aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor de diversiteit aan bewoners in stadsdeel Laak. Door samen met bewoners, wijkpartners en (gast)programmeurs uit de wijk op te trekken, hebben we onze positie in het stadsdeel weten te verstevigen en uit te bouwen. Programmeren in Laaktheater is uiteraard pluriform programmeren.

In deze periode zijn we de nummer 1 aanbieder van schoolvoorstellingen in Den Haag geworden. Dit omdat wij ons geprofileerd hebben met een maatschappelijk relevant theateraangebod dat bovendien toegankelijk is voor de grote diversiteit aan kinderen in onze stad. Daarnaast hebben wij een educatieaanbod voor de allerkleinsten op kinderdagverblijven en voorscholen ontwikkeld. Dit omdat te veel kinderen van huis uit niet in aanraking komen met kunst. Onze community projecten mogen zich in een grote populariteit verheugen. Hiermee begeven wij ons letterlijk op straat en op andere plekken in het stadsdeel.

Ons theater is een typisch wijktheater in de zin dat ons publiek grotendeels afkomstig is uit stadsdeel Laak. Onze grootste trots is dat het meestal publiek betreft dat niet gewend is om naar het theater te gaan of deel te nemen aan kunstprojecten. Dit bereiken we door persoonlijk contact met tal van bewonersgroepen en wijkpartners, zodat we doordringen tot in de haarvaten van het stadsdeel.

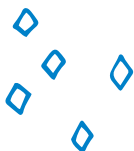
Met de overige cultuurankers werken we samen op het gebied van marketing, aanbod en freelancers. Met stedelijke instellingen die hun publieksbereik willen vergroten, zijn we tal van projecten aangegaan.

Onze maatschappelijke betekenis geven we vorm door betrokken te zijn bij belangrijke gebeurtenissen in het stadsdeel, debatten te organiseren en kunstprojecten op te zetten met een duidelijke maatschappelijke signatuur.

Bij aanvang van de huidige meerjarenbeleidsperiode was onze personeelsomvang geslonken tot 3,14 FTE (inclusief 0,5 FTE schoonmaak). Door fors in te zetten op het werven van extra fondsen hebben we in 2015 het personeelsbestand ruim weten te verdubbelen. Het activiteitengeld van € 20.000 is ruim verzesvoudigd en het aantal activiteiten is gestegen van de geplande 96 naar 188. Het aantal kinderen dat we bereiken met ons educatieprogramma is gestegen van 3000 naar 6000. Daarbij wordt bewust omgegaan met de Code Cultural Governance.

Toekomst

De ambitie van Laaktheater is om door middel van kunst en cultuur de kwaliteit van leven en de leefbaarheid in Laak te vergroten. Kwaliteit en duurzaamheid staan daarbij hoog in het vaandel. Kwaliteit bieden en kwaliteiten in de buurt losmaken, zichtbaar maken en op een hoger plan brengen. Kwaliteit naar Laak halen om het

culturele leven te versterken. Dat alles willen we duurzaam doen door meerjarige culturele programma's en investeringen die de tijd krijgen te groeien en te rijpen.

De wijze waarop Laaktheater handen en voeten geeft aan haar missie is door een organisatie te zijn voor culturele community building. In onze visie is kunst daarbij zowel middel als doel. Kunst is immers net als huisvesting, eten en vriendschappen een noodzakelijke doch niet voldoende voorwaarde voor welzijn en mens-zijn.

Het in de vorige periode ingezette beleid handhaven we, gesteund door onze populariteit bij scholen en de feedback van bewoners dat we hiermee op de goede weg zijn. De boodschap van de bewoners is echter: 'We willen meer!' Meer projecten, meer voorstellingen en een grotere zichtbaarheid. Ons plan voor de toekomst voorziet daarom in dat 'meer' op het gebied van:

- Educatie: onze nummer 1 positie als aanbieder van schoolvoorstellingen behouden door jaarlijks 40 schoolvoorstellingen en 40 activiteiten voor ons programma Jong beginnen;
- Pluriform programmeren: op jaarbasis 20 programma's voor volwassenen, elke woensdagmiddag een kindervoorstelling, jaarlijks een (kinder-)productie van de Poolse theatergroep Medea, 4 cross-over wijkfestivals, kerstmusical en vier artiesten van naam;
- Community projecten: jaarlijks één grote community productie, lessenreeks cultureel actief worden in de buurt, samenhangend programma voor ouderen, verbinden van twee community kunstenaars aan Laak op jaarbasis;
- Theaterlab: een communicatieplan laten maken voor het Lab, zodat jaarlijks een productie gerealiseerd kan worden;
- Cultuuranker: expositie-, les en repetitieruimte ter beschikking stellen, netwerkbijeenkomsten organiseren, verbindingsschakel vormen tussen kunstenaars / stedelijke culturele instellingen en verschillende groepen bewoners, docenten naar Laak halen voor kunstlessen, bewoners ondersteunen die een kunstproject willen realiseren, culturele kaart voor Laak maken, coördinatie van culturele initiatieven in stadsdeel Laak, samenwerken met de overige cultuurankers in de stad.

Inhoudelijk willen we nieuwe accenten leggen. Omdat veel kinderen van huis uit niet in aanraking komen met kunst, willen we op het gebied van educatie naast de schoolvoorstellingen meer inzetten op een aanbod voor peuters, waarbij we samenwerken met de kinderdagverblijven en voorscholen. Ook nieuw is dat we broedplaatsen junior willen creëren. Plekken in de wijk waar kinderen samen met ambachtslieden en kunste-

naars kennis maken met kunst en volop kunnen experimenteren.

Ons programma pluriform programmeren gaan wij uitbouwen door rond onze gastprogrammeurs met adviesraden te werken, zodat een nog ruimer draagvlak ontstaat voor het gebodene. Onze community projecten willen we een kwaliteitsimpuls geven, zodat zij ook interessant zijn voor theaterpubliek buiten Laak.

Ons theater onderscheidt zich van andere instellingen doordat ons werkgebied stadsdeel Laak is. Het stimuleren van cultuurparticipatie van bewoners en het laten ervaren dat kunst een bijdrage levert aan de kwaliteit van leven is daarbij ons doel. Nu er steeds meer stedelijke instellingen zijn die hun publieksbereik willen vergroten, verwachten wij in de komende periode meer interessante samenwerkingsprojecten te kunnen aangaan.

Laaktheater bestaat dankzij haar draagvlak bij bewoners in de buurt, de scholen, ondernemers, kunstenaars, winkeliers en zelforganisaties. De inspanningen die wij de komende periode gaan verrichten blijven erop gericht culturele projecten samen met de diversiteit aan bewoners te coproduceren en met hen te programmeren.

Om ons cultureel ondernemerschap te versterken, hebben wij deelgenomen aan het traject Wijzer Werven. Ter verbreding van het financieel draagvlak willen wij in de toekomst, naast het werven van fondsen, bij ieder groot project een bedrijf / organisatie zoeken die daar belang bij of interesse in heeft. Hiervoor gaan wij gericht ons netwerk vergroten onder bedrijven met een multiculturele focus of achtergrond. Onder tussen blijven wij ons inspannen om zowel de culturele als de commerciële verhuur van ons theater te stimuleren.

4.2 BEGROTING 2017 - 2020

Baten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
A. Subtotaal opbrengsten	€ 185.839	€ 167.500	€ 309.627
<i>Directe opbrengsten</i>			
A.1 Publieksinkomsten	€ 80.291	€ 55.000	€ 103.627
A.2 Sponsorinkomsten	€ 0	€ 5.000	€ 16.000
A.3 Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Indirecte opbrengsten</i>			
A.4 Diverse inkomsten	€ 32.704	€ 31.000	€ 35.000
A.5 Bijdragen uit private middelen	€ 72.844	€ 76.500	€ 155.000
B Subtotaal subsidies	€ 391.076	€ 420.752	€ 531.829
B.1 Subsidie ministerie	€ 0	€ 0	€ 0
B.2 Subsidie provincie	€ 0	€ 0	€ 0
B.3.1 Subsidie Den Haag ihkv MJP K&C	€ 347.751	€ 348.767	€ 496.829
B.3.2 Overige subsidies Den Haag	€ 43.325	€ 71.985	€ 35.000
B.4 Overige subsidies/bijdragen publieke middelen	€ 0	€ 0	€ 0
Som der baten (A+B)	€ 576.915	€ 588.252	€ 841.456
Lasten	2014 realisatie	2015 prognose	2017 begroting
C. Subtotaal beheerlasten	€ 312.449	€ 442.031	€ 437.107
C.1 Beheerlasten personeel	€ 187.759	€ 256.644	€ 265.020
C.2 Beheerlasten materieel	€ 124.690	€ 185.387	€ 172.087
D Subtotaal activiteitenlasten	€ 207.258	€ 188.411	€ 404.349
D.1 Activiteitenlasten personeel	€ 63.810	€ 64.475	€ 128.049
D.2 Activiteitenlasten materieel	€ 143.448	€ 123.936	€ 276.300
Som der lasten (C+D)	€ 519.707	€ 630.442	€ 841.456

Saldo uit gewone bedrijfsvoering	€ 57.208	€ -42.190	€ 0
Rentebaten bank	€ -2.632		
Rente- bankkosten	€ 709		
Toevoeging/onttrekking reserves, fondsen, eigen vermogen	€ 39.294	€ 42.190	
Exploitatieresultaat	€ 19.836	€ 0	€ 0

4.3 BALANS 2013 EN 2014

Activa	2013	2014	Passiva	2013	2014
Immateriële vaste activa			Algemene reserve	€ 75.853	€ 95.689
Materiële vaste activa	€ 14.131	€ 12.914	Bestemmingsreserves*1	€ 80.000	€ 167.989
Financiële vaste activa			Bestemmingsfondsen*2	€ 61.183	€ 12.488
Totale vaste activa	€ 14.131	€ 12.914	Voorzieningen	€ 24.119	€ 27.294
			Totaal eigen vermogen	€ 241.155	€ 303.460
Vorraden	€ 451	€ 810	Aankoopfonds (musea)		
Vorderingen	€ 65.810	€ 76.256	Totale langlopende schulden		
Effecten			Totale kortlopende schulden	€ 40.849	€ 77.779
Liquide middelen	€ 201.612	€ 291.258	Totale passiva	€ 40.849	€ 77.779
Totale vlottende activa	€ 267.873	€ 368.324			

5.

BIJLAGEN

5.1 DE HAAGSE CULTUURANKERS

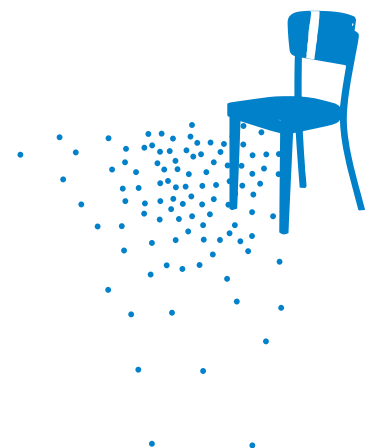
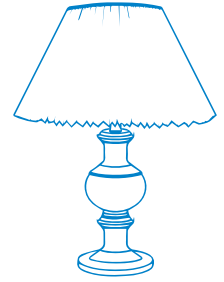
DE HAAGSE CULTUURANKERS: SAMEN BRENGEN WE CULTUUR DICHTBIJ

Cultuurankers maken cultuur toegankelijk voor een breed publiek dat nauwelijks met cultuur in aanraking komt. Samen zijn zij dé experts op het gebied van cultuurparticipatie. Met een diversiteit aan programma's, partners en publieksgroepen spelen zij in op de eigenheid van hun omgeving. In cultuurankers maken mensen kennis met cultuur in alle vormen door eigen, kwalitatief goede, maar laagdrempelige programmering, cultuureducatie en het delen van expertise. De buurtgerichte werkwijze is uniek voor de culturele sector en draagt bij aan een gevarieerd publiek.

Cultuurankers fungeren als broedplaats voor de stadsdelen; het zijn dé locaties waar nieuwe wijkprojecten en initiatieven ontstaan. Bewoners kloppen er aan met hun ideeën en wensen; kunstenaars, gezelschappen en stedelijke instellingen komen er in direct contact met bewoners. Zo ontstaat een levendige uitwisseling tussen culturen en tradities, liefhebbers en professionals van jong tot oud. Kortom: een uitdagend cultureel klimaat voor receptieve als actieve kunstbeoefening.

Met de term *Cultuur Dichtbij* hebben de acht Haagse Cultuurankers zich verenigd: allemaal expert op het gebied van cultuurparticipatie, het brengen van kunst en cultuur in het stadsdeel en het bereiken van haar bewoners.

De cultuurankers zetten hun reguliere directie-overleg voort. Daarnaast wisselen de communicatie- en programmamedewerkers een aantal keren per jaar informatie uit en bundelen krachten. De cultuurankers blinken uit door eenheid in verscheidenheid. Waar de verschillende wijken en stadsdelen erg van elkaar verschillen, spelen de ankers daar elk met een passende aanpak op in. Theater De Vaillant en Laaktheater hebben qua omgeving en aanpak de grootste overeenkomsten. Met hen werken we daarom samen binnen diverse programma's.

5.2 STATUTEN

1e blad

R & W notaris kantoor

WIJZIGING STATUTEN STICHTING

Dossiernummer: 2013.001292.01

Heden, negentien september tweeduizend dertien, verschoont voor mij, mevrouw Mr. Iris Catharina Johanna Maria Eekman-van der Wee, notaris gevestigd te Rotterdam: mevrouw **Nathalie van Straten**, werkzaam bij R & W notaris kantoor, Zuidplein 113 F, 3083 CN Rotterdam, geboren te Rotterdam op negentien januari negentienhonderd vierenzeventig; De comparante, handelend ter uitvoering van een buiten vergadering genomen besluit van het bestuur van de te 's-Gravenhage gevestigde stichting:

Stichting Pierrot
(adres: 2523 XT 's-Gravenhage, Ferrandweg 4 T; ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te Den Haag onder dossiernummer 41157686); en waarbij de comparante ook werd aangewezen en gemachtigd tot wat hierna volgt (en van welke machtiging het bestaan mij, notaris, voldoende is gebleken); Stichting Pierrot hierna: "de stichting" verklaart:

- (WIJZIGING) STATUTEN.
- A. - De stichting is opgericht bij akte, op eenentwintig december negentienhonderd tweeënnegentig verleden voor mr. J.W.M. Koch, notaris gevestigd te 's-Gravenhage; die akte houdt mede in de statuten van de stichting.
- B. - De comparante wijzigd de huidige statuten van de stichting, zo, dat de statuten van de stichting komen te luiden:

STATUTEN
BEGRIJPSBEPALINGEN.

- Artikel 1.
Steeds als in de statuten van de stichting of in een reglement van de stichting sprake is van: - "(het) bestuur" wordt daarmee bedoeld: het bestuur van de stichting; - "(de) statuten" wordt daarmee bedoeld: de statuten van de stichting; - "gewone meerderheid van stemmen" wordt daarmee bedoeld: (ten minste) de helft plus één van de uitgebrachte stemmen;

2e blad

en ingeval het aantal uitgebrachte stemmen oneven is: de kleinste mogelijke meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

NAAM EN ZETEL.

Artikel 2.

1. De stichting draagt de naam: **Stichting Laaktheater.**
2. De stichting is gevestigd te 's-Gravenhage.

DOEL EN MIDDELEN.

Artikel 3.

1. De stichting heeft ten doel: het ontwikkelen van culturele en cultureel maatschappelijke activiteiten ter bevordering van een cultureel pedagogisch en maatschappelijk klimaat, in het bijzonder in het stadsdeel Laak.
  2. De stichting tracht dit doel te bereiken door uitsluitend wettige middelen, die ter bevordering van het doel wenselijk, nuttig of noodzakelijk zijn, waaronder het leggen en onderhouden van contacten en het samenwerken met derden indien en voor zover dat voor de stichting nuttig kan zijn.
  3. De stichting beoogt niet het behalen van winst.
  4. De stichting heeft niet ten doel het doen van uitkering(en) aan haar oprichter(s) en/of aan haar bestuurder(s) en/of aan eventuele medewerkende(n) en/of aan een of meer anderen, die van een orgaan van de stichting deel uitmaken of bij de stichting enig belang hebben.
- DUUR.**
- Artikel 4.
- De stichting duurt onbepaalde tijd voort.
- BESTUUR.**
- Artikel 5.
1. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting.
  2. Er zijn ten minste drie bestuurders; voor het overige stelt het bestuur het aantal bestuurders vast; zo mogelijk op een oneven getal.
  3. Iedere bestuurder wordt benoemd door het bestuur. Iedere bestuurder kan door het bestuur worden geschorst en ontslagen. Het bestuur kan daartoe echter alleen besluiten nadat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld om zich in een vergadering van het bestuur te verantwoorden. Een schorsing eindigt als deze niet binnen drie maanden door een besluit tot ontslag is gevolgd.
  4. Als in het bestuur tussentijds een vacature ontstaat wordt daarin zo spoedig mogelijk voorzien; het bepaalde in de statuten wordt daarbij in acht genomen.
  5. Het bestuur kan een rooster opstellen op grond waarvan om de vier jaar een of meer bestuurders aftreden. Een volgens het rooster aftredend bestuurslid is eenmaal onmiddellijk herbenoembaar.

3e blad

Degene die is benoemd in een tussentijds ontstane vacature neemt op dat rooster de plaats in van zijn onmiddellijke voorganger.

6. Als de stichting geen drie bestuurders meer heeft, maar wel twee, blijft het bestuur wettig samengesteld en volledig bevoegd, maar moet in de ontstane vacature(s) wel zo spoedig mogelijk voorzien worden.

Blijft er nog maar één bestuurder over dan is deze tot niets anders bevoegd dan tot benoeming van een of meer bestuurders; bovendien kan hij ontslag nemen.

Als het bestuur geheel ontbreekt geldt de regeling in de Wet.

7. Een bestuurder houdt op bestuurder te zijn:

- zodra hij overlijdt;
- als hij de vrije beschikking over zijn gehele vermogen verliest;
- als hij ontslag neemt; zo mogelijk doet hij dit met een redelijke termijn van opzegging;
- als hij ontslagen wordt;
- als Artikel 298 lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek op hem wordt toegepast.

8. Een bestuurder kan een vergoeding ontvangen van de onkosten die hij bij de uitoefening van zijn taak heeft gemaakt; daartoe moet hij dan de nota's en andere bescheiden waaruit die onkosten blijken aan het bestuur overleggen.

Artikel 6.

1. Het bestuur kiest uit de bestuurders een voorzitter, een secretaris en een penningmeester.

Dezen vormen samen het dagelijks bestuur van de stichting.

Dezelfde persoon kan secretaris en tevens penningmeester zijn.

2. Het bestuur stelt zelf zijn werkwijze vast, maar neemt daarbij de inhoud van de statuten in acht.

3. Het bestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen.

4. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt.

VERTEGENWOORDIGING.

Artikel 7.

1. De stichting wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd:
- door het bestuur; tenzij uit de Wet anders voortvloeit;
  - door twee gezamenlijk handelende bestuurders, onder wie in elk geval de voorzitter, de secretaris of de penningmeester.

2. Het bestuur kan aan een of meer bestuurders een beloning toekennen. Het bestuur kan aan bestuurders en/of aan anderen volmacht geven om de stichting

4e blad

-zelfstandig of met een of meer anderen- binnen de grenzen van die volmacht in en buiten rechte te vertegenwoordigen.

De stichting wordt daardoor verbonden.

VERGADERINGEN.

Artikel 8.

1. Het bestuur vergadert drie maal per jaar en ook als ten minste twee bestuurders een vergadering wensen.

De voorzitter nodigt de bestuurders uit voor elke bestuursvergadering; hierna aan te duiden als "(de) vergadering".

2. De voorzitter van het bestuur treedt ook op als voorzitter van elke vergadering; als de voorzitter afwezig is bepaalt de vergadering zelf wie als leider daarvan optreedt.

3. Iedere bestuurder heeft één stem. Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden geacht niet uitgebracht te zijn.

Een bestuurder kan zich in de vergadering laten vertegenwoordigen, maar uitsluitend door een andere bestuurder en op grond van een aan deze schriftelijk gegeven volmacht.

4. Alle besluiten in vergadering worden genomen met gewone meerderheid van stemmen; maar dat geldt niet als de statuten een grotere meerderheid voorschrijven.

Als ten aanzien van een voorstel de stemmen staken wordt het geacht verworpen te zijn.

5. In vergadering kan alleen rechtsgeldig besloten worden als daar ten minste de helft van het totaal aantal bestuurders aanwezig/vertegenwoordigd is.

Indien in een vergadering aan dat vereiste niet is voldaan wordt tussen de veertiende en de een en dertigste dag daarna opnieuw een vergadering gehouden. Daarin kan ongeacht het aantal aanwezige/vertegenwoordigde bestuurders rechtsgeldig worden besloten over alle onderwerpen die in de eerst gehouden vergadering aan de orde werden gesteld en die bovendien in de uitnodiging voor de tweede vergadering vermeld zijn.

Het hier bepaalde geldt niet voor besluiten zoals bedoeld in artikel 15 van de statuten.

Artikel 9.

1. In elke vergadering houdt de secretaris van het bestuur de notulen; als deze afwezig is bepaalt de vergadering zelf wie dat zal doen.

De vergadering stelt de notulen vast. Daarna worden zij door de voorzitter en de secretaris van de vergadering ondertekend.

2. Het bestuur kan ook buiten vergadering worden geraadpleegd, maar uitsluitend schriftelijk, telefonisch, per telefax of anderszins middels telecommunicatie en alleen als alle bestuurders zich op een van deze wijzen over het voorstel uitspreken en bovendien geen van de bestuurders tegen besluitvorming op deze wijze bezwaar heeft gemaakt.

5e blad

Het bepaalde in artikel 8 van de statuten is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Van elk aldus genomen besluit wordt door het bestuur aantekening gehouden en door de voorzitter en secretaris van het bestuur ondertekend.

Op besluiten zoals bedoeld in artikel 15 van de statuten kan het hier bepaalde niet worden toegepast.

GELDMIDDELEN.Artikel 10.

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit:

- wat wordt verkregen krachtens erfstelling, legaat of schenking;
- bijdragen in geld, van welke aard ook, al dan niet vrijwillig;
- subsidies, renten en andere baten.

BOEKJAAR.Artikel 11.

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Elk jaar per een en dertig december worden de boeken van de stichting afgesloten.
3. Jaarlijks, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, maakt het bestuur een balans op betreffende het kapitaal van de stichting en ook een staat van baten en lasten betreffende de inkomsten en uitgaven van de stichting over het afgelopen boekjaar en stelt hij een en ander op papier.

4. Het bestuur kan slechts expliciet en bij afzonderlijk besluit decharge verlenen aan de penningmeester voor zijn financiële beheer over het desbetreffende boekjaar.
- Vaststelling door het bestuur -desgewenst na controle door een (register-)accountant- van de stukken zoals bedoeld in lid 3 van dit artikel strekt de penningmeester derhalve niet automatisch tot décharge voor zijn financiële beheer over het desbetreffende boekjaar.

COMMISSIESArtikel 12.

Het bestuur is bevoegd een of meer commissies in te stellen, waarvan de taken en bevoegdheden alsdan zullen worden vastgesteld bij huishoudelijk reglement.

RAAD VAN TOEZICHTArtikel 13.

Het bestuur kan een Raad van Toezicht instellen, die alsdan in ieder geval tot taak zal hebben het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren. De verdere taken en bevoegdheden zullen alsdan bij huishoudelijk reglement worden vastgesteld.

BUREAU EN DIRECTEURArtikel 14.

1. Het bestuur kan bij het uitvoeren van zijn taak laten bijstaan door een directeur en een bureau.

6e blad

2. Het bestuur kan een directeur benoemen en deze belasten met de dagelijkse gang van zaken van de stichting.

3. Indien een directeur is benoemd kan deze door het bestuur met inachtneming van de daartoe strekkende wettelijke bepalingen worden ontslagen.

4. De directeur heeft in de bestuursvergaderingen een adviserende stem.

5. Verdere taken, bevoegdheden en verplichtingen van de directeur en het bureau worden uitgewerkt in een reglement.

STATUTENWIJZIGING; FUSIE; SPLITSING; ONTBINDING.Artikel 15.

1. Elk besluit tot wijziging (aanvulling daaronder mede begrepen) van de statuten, tot het aangaan van een fusie en tot het aangaan van een splitsing, beide zoals bedoeld in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij de stichting betrokken is en tot ontbinding van de stichting kan slechts worden genomen in een vergadering die voor dat doel speciaal -schriftelijk- wordt bijeen geroepen en waarin alle bestuurders aanwezig zijn, en uitsluitend met een meerderheid van ten minste twee/derden van de uitgebrachte stemmen.

2. Als in een hier bedoelde vergadering niet alle bestuurders aanwezig zijn, wordt tussen de veertiende en de een en dertigste dag daarna opnieuw een vergadering gehouden. Daarin kan ongeacht het aantal aanwezige bestuurders over het desbetreffende voorstel worden besloten, echter niet anders dan met een meerderheid van ten minste twee/derden van de uitgebrachte stemmen.

3. Geen wijziging van de statuten is van kracht dan nadat deze is opgenomen in een notariële akte.

Tot ondertekening van die akte is iedere bestuurder afzonderlijk en zelfstandig bevoegd.

4. Ingeval van ontbinding door besluit van het bestuur treden de bestuurders als vereffenaars van het vermogen van de ontbonden stichting op; maar het bestuur kan een of meer andere vereffenaars aanwijzen.

5. Tijdens de periode van vereffening blijven de statuten zo veel mogelijk van kracht.

6. Een eventueel batig saldo na vereffening wordt door het bestuur bestemd voor een of meer doelen die volgens het bestuur het meest aan het doel van de stichting nabij komen.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT.Artikel 16.

Het bestuur kan een huishoudelijk reglement en een of meer andere reglementen vast stellen en daarin alles regelen waarvan volgens het bestuur nader regeling nodig is.

Een reglement mag niets bepalen in strijd met de Wet en/of met de statuten.

ONVOORZIENE GEVALLEN.Artikel 17.

In alle gevallen waarin de Wet, de statuten en ook de reglementen van de stichting niet

Dossiernummer: 2013.001292.01

NOTULEN

Van het verhandelde in de vergadering van het bestuur van de te 's-Gravenhage gevestigde stichting: **Stichting Pierrot**, welke vergadering is gehouden te DEN HAAG op 12 MAART twee duizend dertien.

Als voorzitter van de vergadering treedt op:

wonende te DEN HAAG Ingaard Winter

Als secretaris van de vergadering treedt op:

wonende te DEN HAAG ROEL VAN DE WAL

De voorzitter constateert, dat rechtsgeldig besloten kan worden over alle voorstellen die aan de orde komen.

Aan de aanwezige bestuurders van de stichting wordt VOORGESTELD:

- Om de statuten van de stichting te wijzigen, volgens de aan de aanwezigen bekende ontwerp-akte van statutenwijziging van R & W notaris Kantoor te Rotterdam (adres: 3083 CN Rotterdam, Zuidplein 113f),
  - om:
    - iedere bestuurder van de stichting afzonderlijk; en
    - ieder die ten tijde dat van deze volmacht gebruik wordt gemaakt werkzaam is bij R & W notaris Kantoor, voormeld,
- zowel dezen samen als aan ieder van hen afzonderlijk; met de macht om iemand anders als gevolmachtigde in zijn of haar plaats te stellen (macht van substitutie);
- aan te wijzigen en te machtigen

om:

- te verschijnen voor Meester Iris Catharina Johanna Maria Eekman-van der Wee of Meester Adriaan Romijn, beiden notaris gevestigd te Rotterdam, dan wel voor de

16 SEP. 2013

7e b

voorzien, beslist het bestuur:

SLOTVERKLARINGEN:

Ten slotte verklaart de comparante, handelend als voormeld:

BESLUITVORMING:

- Van het voormelde besluit van het bestuur van de stichting blijkt uit de notulen v het in de betrokken vergadering verhandelde;
- exemplaar daarvan wordt aan het origineel van deze akte vastgehecht.

De comparante is mij, notaris, bekend.

WAARVAN AKTE:

in minuut is verleden te Rotterdam op de datum in het hoofd dezer akte vermeld.

Na zakelijke opgave van en het geven van een toelichting op de inhoud van deze akte aan d verschenen persoon, heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen.

Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparante en mij, notaris, ondertekend, en zijn alle pagina's van deze akte door mij, notaris, van een paraaf voorzien. (Volgt ondertekening door de comparante en de notaris)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHR

ACJ mdlf

2e blad
plaatsvervanger of ambtsopvolger van een van hen beiden, om te ondertekenen de desbetreffende akte houdende wijziging van de statuten van de stichting;
alles -niets uitgezonderd- inzake die statutenwijziging verder te doen wat nodig, nuttig en wenselijk is, daaronder mede begrepen het doen van opgaven aan het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken en het ondertekenen van alle akten en andere stukken.

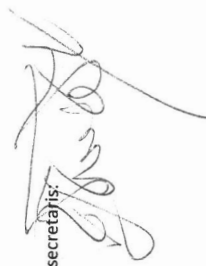
De voorzitter brengt de voormelde voorstellen in stemming.
Die voorstellen worden met voldoende stemmen aangenomen.

Er is niets meer aan de orde.
De voorzitter sluit de vergadering.

De voorzitter:

De secretaris:

5.3 UITTREKSEL KAMER VAN KOOPHANDEL

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41157686

Pagina 1 (van 2)

Rechtspersoon

RSIN	805470906
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Stichting Laaktheater
Statutaire zetel	's-Gravenhage
Bezoekadres	Ferrandweg 4 T, 2523XT 's-Gravenhage
Telefoonnummer	0703933348
Internetadres	www.theaterpierrot.nl
Datum akte van oprichting	21-12-1992
Datum akte laatste statutenwijziging	19-09-2013
Activiteiten	SBI-code: 88993 - Lokaal welzijnswerk Het ontwikkelen van culturele en cultureel maatschappelijke activiteiten ter bevordering van een cultureel pedagogisch em maatschappelijk klimaat in het bijzonder in het stadsdeel Laak.

Bestuurders

Naam	van de Haar, Christiaan Marcel
Geboortedatum en -plaats	26-06-1976, Oldebroek
Datum in functie	20-10-2011 (datum registratie: 22-11-2011)
Titel	Penningmeester
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	Stubbé, Maria Louise Adriana
Geboortedatum en -plaats	22-07-1956, Leidschendam
Datum in functie	04-12-2012 (datum registratie: 18-03-2013)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	Oostdijk, Alexandra Elisabeth
Geboortedatum en -plaats	04-03-1962, Voorburg
Datum in functie	10-09-2013 (datum registratie: 03-04-2014)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	Benlahbib, Rabiaâ
Geboortedatum en -plaats	27-05-1974, Utrecht
Datum in functie	04-02-2014 (datum registratie: 03-04-2014)
Titel	Voorzitter
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Gevolmachtigde

Naam	de Wit, Mieke
Geboortedatum en -plaats	25-08-1958, Amsterdam

Waarmerk
KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

.....
KvK-nummer 41157686
.....

.....
Pagina 2 (van 2)
.....

.....
Datum in functie

.....
28-04-2011 (datum registratie: 14-06-2011)

.....
Titel

.....
Directeur

.....
Inhoud volmacht

.....
Beperkte volmacht tot EUR 10.000,00.
.....

.....
Uittreksel is vervaardigd op 06-07-2015 om 14.35 uur.

Waarmerk
KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

